

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

URIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 197-198 / august 2011

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Cel de-al VI-lea Congres al UUR, care se va desfășura la Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara în zilele de 30 septembrie - 1 octombrie 2011, este așteptat, cum e și firesc, cu mult interes de întreaga populație ucraineană din România.

Congresul a fost precedat de alegerile desfășurate în aproape toate comunitățile ucrainene din țară și în cele 12 filiale ale UUR. Din păcate, acest proces de desemnare a membrilor care să îndeplinească o anumită funcție în organizație nu a fost lipsit de nereguli, cum a fost cazul organizației locale a UUR din Sighetu Marmăției, care, nerespectând unele prevederi ale Statutului UUR privind alegerile, a făcut ca acestea să fie contestate și invalidate. A rezultat, așadar, necesitatea unei mai bune pregătiri și organizări a alegerilor, elaborării propriului regulament de alegeri și respectării lui *ad litteram*. Din această cauză, data desfășurării conferinței filialei Mara-

științifică pe care am desfășurat-o, prin publicistica ancorată tot mai mult în activitatea comunitară pe care am realizat-o. Sărbătorile ucrainene au fost cinstite cum se cuvine la București și în țară. Multe festivaluri și proiecte culturale s-au desfășurat sub semnul dialogului intercultural. Regiunile în care trăiesc ucrainenii din România oferă condiții minunate pentru organizarea unor astfel de manifestări. Proiectele, precum *Festivalul Interetnic „Conviețuiri“* sau *Tabăra Internațională de Pictură*, organizate, anual, de filiala Suceava a UUR și finanțate de UUR și DRI oferă un exemplu concret de realizare a „unității în diversitate“, de conciliere între culturi. Se poate afirma cu certitudine că județul Suceava este un spațiu în care toate comunitățile naționale colaborează, sunt creatoare de valori și contribuie la progresul societății românești actuale.

Au avut loc mese rotunde, întâlniri ale scriitorilor

UUR a fost întotdeauna un factor de coeziune în relațiile ucraineno-române. Fără îndoială, aceste relații au o istorie multiseclară, dar numai în ultimii 15 ani ele au cunoscut, se pare, cea mai dinamică perioadă. La dezvoltarea lor a contribuit, pe mai toate planurile, și UUR.

Ne mândrim cu toate aceste activități, dar trebuie să recunoaștem că avem și neîmpliniri: nu a fost elaborată până în prezent o istorie a ucrainenilor din România, indiferența față de origini fiind de neconceput; nu am reușit să atragem toate comunitățile ucrainene în viața comunitară, mai ales din zona hutulă; nu am realizat o legătură mai strânsă cu autoritățile publice, la cel mai înalt nivel, și cu autoritățile locale, care au promis sprijin în soluționarea unor probleme ale ucrainenilor considerate de noi mai grele; lipsa unui stil democratic de conducere și a transparenței în unele organizații ale UUR.

Congresul al VI-lea al UUR bate la ușă

mureș a UUR și, implicit, a Congresului UUR trebuiau să fie amânate.

Oricum, dezbaterele ce au urmat după dările de seamă s-au caracterizat, la modul general, printr-o bună cunoaștere a vieții comunitare, autentică dorință de a contribui la menținerea și continuitatea vieții ucrainene în România, reliefaarea necesității de modernizare a activităților Uniunii. O constantă a luărilor de cuvânt au fost mulțumirile sincere pentru activitatea președintelui UUR, dl Ștefan Buciuta, întreaga recunoștință adusă Guvernului României pentru sprijinul financiar care asigură existența vieții ucrainene în România.

Într-un asemenea moment, privim cu toții în fața și în urma noastră, facem un temeinic, sincer și foarte necesar bilanț. Reflectăm asupra stadiului la care am ajuns și situației în care ne aflăm și facem o evaluare a realizărilor noastre, precum și a ceea ce n-am reușit să realizăm.

În cei aproape cinci ani care au trecut de la ultimul congres, UUR a desfășurat o activitate intensă, viața organizației cunoscând un proces continuu de reviriment. O preocupare constantă a conducerii UUR a fost dezvoltarea și modernizarea patrimoniului imobiliar, dotarea lui cu mobilier nou și aparatură performantă. Se poate afirma cu încredere deplină că toate cheltuielile au fost ierarhizate în funcție de priorități, asigurându-se în toți anii o politică bugetară echilibrată.

Un moment important în viața UUR a fost dezvoltarea, în perioada de referință, a bustului scriitorului național ucrainean Taras Șevcenko la Satu Mare și Tulcea, organizația noastră reprezentând o punte de legătură între România și Ucraina.

Deși asistăm la o descreștere demografică a ucrainenilor din țara noastră, am avut o viață culturală bogată, concretizată prin festivalurile pe care le-am organizat, cărțile pe care le-am publicat, cercetarea

ucraineni cu cititorii, lansări de carte, vernisaje, conferințe și simpozioane științifice la care membrii UUR au luat parte activă.

În anii care tocmai au trecut, am participat, regulat, cu cărți și publicații, editate de UUR, la Târgul de Carte „Gaudeamus“, Salonul Internațional de Carte „Bookfest“, la Salonul de Carte, Presă și Muzică. Aceste expoziții au constituit un cadru minunat pentru punerea în valoare a culturii ucrainene din România.

Am luat parte la Festivalul „ProEtnica“ din Sighișoara, Festivalul „Întâlniri bucovinene“ din România, Ucraina și Polonia, Festivalul Folcloric „Szejke“ din Odorheiu Secuiesc, promovând interculturalismul și dezvoltând bune relații de colaborare cu minoritățile naționale.

Una dintre priorități a fost educația în limba ucraineană, garanția pentru ca viitorii copii să trăiască într-un spirit ucrainean. UUR a sprijinit de fiecare dată desfășurarea olimpiadei de limba ucraineană și a organizat programe speciale de educație în acest sens: Sărbătorirea Zilei Internaționale a Limbii Materne, Concursul național de recitare a poeziei ucrainene ș.a.

Am amplificat relațiile noastre cu marile organizații ucrainene de peste hotare, prin participări ale reprezentanților UUR la importante reuniuni ale Congresului European al Ucrainenilor (Eku) și Congresului Mondial al Ucrainenilor (SKU). De menționat că recent dl Evhen Cholij, președintele Congresului Mondial al Ucrainenilor, a vizitat România, având întâlniri cu liderii UUR, comunitatea ucraineană din București, înalți reprezentanți ai Parlamentului României și Ministerului Educației, cu ambasadorul Ucrainei în România, Excelența Sa Markian Kulyk. Președintele Evhen Cholij a fost plăcut impresionat de activitatea pe care o desfășoară UUR în interesul ucrainenilor.

După părerea noastră, lăitmotivele centrale ce au stat și ar trebui să stea în continuare în atenția UUR sunt următoarele: păstrarea identității și apărarea unității populației ucrainene din România, slăbite în ultima vreme; adaptarea vieții comunitare la schimbările ce au loc în societatea românească și căutarea unor soluții noi de perfecționare a activității UUR; adâncirea dialogului între generații și, mai ales, cu ucrainenii care, până în prezent, au fost mai puțin sau deloc implicați în viața comunitară; promovarea prin intermediul mass-mediei scrise și audiovizuale a imaginii și a intențiilor noastre, în așa fel încât să instituim, în fapt, o mai mare transparență a vieții UUR, care să ducă la o mai puternică participare a ucrainenilor la viața comunitară, la cunoașterea lor pe plan intern și internațional.

Perioada în care ne aflăm, de pregătire a celui de-al VI-lea Congres al UUR, nu este deloc ușoară. Pe baza propunerilor înaintate de președinții filialelor UUR, o comisie formată din Ștefan Buciuta, Ion Robciuc și Terezia Șendroiș a elaborat „Proiectul de modificări ale Statutului UUR“, care, cu unele amendamente, a fost votat de membrii Consiliului (Radei). Urmează să fie adoptate și alte documente pentru buna desfășurare a Congresului.

În fața membrilor UUR se pune acum problema încredințării onorantei și dificilei misiuni de asumare pe viitor a destinului populației ucrainene din România.

Suntem încredințați că noii conducători pe care îi vom alege vor elabora pentru comunitatea ucrainenilor din România o viziune care va aduce după sine noi realizări. În același timp, nu trebuie să uităm de contribuția celor care ne-au condus până în prezent. Sperăm că noii lideri își vor însuși realizările celor de până acum, se vor baza pe ele și vor face pași înainte.

Ion ROBCIUC

(Urmare din numărul 193/194)

Olesea spuse:

- Dincolo de pădure. Dacă treceți prin pădure în partea cealaltă dați de slobozie.

Tătarul către ea:

- Condu-ne tu prin această pădure, căci noi nu cunoaștem drumul. Olesea zise:

- Am să vă conduc.

Iar tătarul din nou:

- Numai să nu ne păcălești, să nu fugi! Căci vezi asta?

Și scoase din teacă o sabie încovoiată și ascuțită pe care o agită în fața ochilor fetei, zicând: Vezi asta? Cu ea am să-ți tai capul! Olesea către el:

- Văd.

Pe după gâtul Olesei, tătarii îi puseră un arcan. Cel înalt îl luă în mână și, lăsând fata înaintea calului său, îi spuse:

- Condu-ne!

Și Olesea i-a condus. Dar fata mergea în cu totul altă direcție, opusă celei în care a fugit Mychailyk. A mai făcut un scurt ocol, găsind și cărăriua care ducea din stepă în pădure, pe care porni mai departe.

Cu cât înaintau, pădurea devenea tot mai deasă. Olesea conducea vrăjmașii direct spre mijlocul pădurii, unde se găsea mlaștina. Îi conducea gândind: „Oare a ajuns Mychailyk aca-

să? L-o fi anunțat pe bunic? Eh, de i-ar putea duce pe acești musulmani trăgând cât mai mult de timp până va ajunge el acasă“.

Și mergea încet, câteodată abătându-se din drum după care iar revenea. Tătarii vociferau, iar cel înalt striga:

- Ce te tot încurci? Condu-ne frumos, căci de nu, iată!...

Și din nou îi arătă sabia.

Fata îi spuse:

- Imediat pădurea se termină și acolo este satul.

Și îi conducea mai departe. Pădurea deveni tot mai deasă. Dar Olesea o cunoștea bine. Ea mergea în acele locuri de multe ori după hribi sau fructe de pădure. Știa și unde este mlaștina. O mică fâșie de teren tare pătrundea în zona băhnoasă. Olesea îi conducea pe tătari într-acolo. Pe după copaci, mlaștina nu se vedea. Copila îi conduse până la marginea fâșiei de pământ tare și se opri. Împrejur era întuneric și un desiş atât de mare, încât numai cel care cunoștea bine pădurea și locul acela putea să iasă de acolo fără să se afunde în noroi. Dar tătarii nu cunoșteau pădurea.

Tătarul cel înalt strigă:

- De ce te-ai oprit? Condu-ne!

Fata se întoarse spre dușmani. Pe fața ei palidă ochii negri scânteiau. Privindu-i pe dușmani drept în ochi, zise șoptit:

- Mai departe eu nu mai merg.

Tătarul călare s-a apropiat de ea și arătându-i sabia, o înjură.

Fata zâmbi.

- Eu nu vă conduc mai departe, chiar dacă mă omorâți. V-am adus pe voi, dușmanilor, în această pădure de unde nu veți mai ieși!

În acea clipă sabia sclipi în mâna tătarului, iar acesta o lovi pe fată drept în piept. Ca o tulpină secerată, ea a căzut jos. Dar încă nu muri. Ridică mâna.

- Fiecare are datoria să-și apere țara dragă... să știți asta, dușmanilor!

Căpșorul ei se aplecă și sufletul curat îi părăsi corpul. Tătarul o scuipă și toți tătarii se întoarseră înapoi.

Între timp Mychailyk a ajuns acasă. El a spus că tătarii sunt mulți. Oamenii au lăsat totul și au fugit în pădure. Moșul Danylo credea că acolo o va găsi și pe Olesea. O zi întregă au petrecut sătenii în pădure. Pe urmă li s-a terminat mâncarea. Trebuiau să se întoarcă. A doua zi au trimis un flăcău să vadă ce se întâmplă în sat. Flăcăul se întoarse spunând că satul este întreg. Oamenii au crezut că tătarii i-au ocolit și s-au întors acasă. Dar Olesea nu era acolo. Moșul Danylo îi rugă pe câțiva bărbați și aceștia, înarmați, au plecat să o caute în pădure.

Mychailyk i-a condus până la locul unde s-a despărțit de Olesea. Aici, au dat de urmele tătarilor. Mergând după aceste urme, au ajuns în desișul pădurii. Au mers mult până ce au văzut câțiva cai ai tătarilor împotmoliți în noroi. Tătarii nu erau. Probabil au coborât de pe cai și s-au împotmolit în mlaștină.

Moșul Danylo mergea în față. El a fost primul care o zări pe Olesea culcată cu sabia înfiptă în piept. În jurul gâtului se mai afla arcanul tătarec. De-abia aici a înțeles moșul Danylo și toți ceilalți oameni că prin moartea sa, ea a salvat satul. Din crengile copacilor au făcut o targă și îi aduseră trupul drag acasă.

A doua zi au înmormântat-o. Fetele, prietene, au purtat sicriile. În el era culcată Olesea îmbrăcată ca o mireasă. Pe cap avea o coroană. Împrejur ciripeau păsărelele, sus soarele strălucia. Iar ea era culcată, tăcută, liniștită. Părea chiar că pe fața ei se așternu o expresie de mulțumire.

Plângând, au condus-o spre groapa cea rece, plângând, au acoperit-o cu pământ. Nu plângea numai moșul Danylo, plângeau toți, și cei vârstnici, și cei mici, bărbați și femei, plângeau și fetele ce i-au purtat sicriul. Dar, după ce a fost aruncată ultima lopată de pământ, moșul Danylo ridică capul. A întins mâinile spre mormântul ei și a spus:

- Fiecare are datoria să apere plaiul natal. Jertfind chiar și viața! Dă-i, Doamne, fiecăruia o astfel de moarte.

Traducere de Iarema ONEȘCIUC

Viață, picătură cu picătură

Le-am trecut pragul caselor, nici nu știu de câte ori, mai ales în perioada de plină activitate sanitară. Le cunosc deci bine nu numai starea de sănătate (din trecut și cea actuală), ci și modul de viață. Mai întâi le voi enumera numele, cu mențiunea că au „pe umeri“ între 80 și 90 de ani și trăiesc pe meleagul mioritic al Izvoarelor Sucevei: Ana Macovei, Dumitru Droniuc, Ecaterina Gherula (fiul ei, consilier bisericesc, are peste 70 de ani), Ana Jiga (alias Gigicha) Mihail Mechno, Eudochia Mechno,

Paraschiva Debrean, Ana Daneliuc, Eudochia Hutopilă (Petrycha, cum o știe satul), Raveca Culaș, Raveca Danilasciuc, Ecaterina Lucescu (pacienta mea de acum), iar lista ar putea include și alți longevivi. Secretul vârstei lor? E simplu de bănuț. Credința în Dumnezeu, munca la pădure sau cu animalele, în aerul revigorant de la noi, aer de munte, mâncarea naturală, din produsele gospodăriei (lapte, brânză, ouă, carne, fructe și legume), o hrană fără excese.

Și acum, câte ceva, despre Ecaterina Lucescu, care, depășind 88 de ani, la a doua paralizie, este menținută în viață doar de perfuziile pe care i le administrez. Viață, picătură cu picătură, după cum se prelinge lichidul vital din punga de plastic. Și când se vor termina perfuziile... doar bunul Dumnezeu mai poate face o minune! Și-o doresc mult - și se roagă Tatălui Ceresc - fiul Aurel, fiicele Victoria și Maria. Soțul Ecaterinei, Nicanor Lucescu, a trăit 91 de ani! Ca și soția lui, a muncit în gospodărie.

Decebal Alexandru SEUL

Prin luna ianuarie, la o ședință a Consiliului de Conducere al UUR, filiala Tulcea stabilea ca în acțiunile ce se vor desfășura la nivelul județului să se includă și un festival pe durata a 2-3 zile, festival care să aducă în fața publicului tulcean valorile artei tradiționale ucrainene, mai ales că, în urmă cu mulți ani, tot aici, la Tulcea, acest eveniment se produsese.

Timpul a trecut suficient de repede și iată că la începutul lunii iulie am intrat în linie dreaptă cu pregătirile legate de desfășurarea Festivalului Internațional de Folclor Ucrainean, ediția a VI-a care s-a desfășurat la Tulcea.

Trecând peste problemele care apar întotdeauna când e vorba de organizare, logistică, probleme legate de documentele aferente invitațiilor necesare, încet-încet, împreună cu partenerul nostru de nădejde Primăria Municipiului Tulcea, în ziua de 16 iulie, orele 13:30, în sala de conferințe a hotelului „Select“, festivalul nostru a debutat cu un simpozion pe tema „Folclorul ucrainean, încotro?“, simpozion la care, pe lângă reprezentanții mass-mediei, invitați și participanți, am prezentat și concluzionat câteva chestiuni legate de starea actuală a folclorului ucrainean, modul de păstrare a acestuia și, ceea ce este mai important, identificarea de noi modalități de transmitere a acestuia generațiilor viitoare.

Chiar dacă simpozionul s-a desfășurat pe parcursul unei ore, discuțiile pe tema folclorului ucrainean au continuat pe toată durata desfășurării festivalului fapt ce demonstrează încă o dată că mai sunt persoane în ale căror preocupări se regăsește pregnant folclorul tradițional ucrainean și, în mod evident, problemele adiacente acestuia.

Formația de dans „Zadunaiska Sici“ din Tulcea

După o scurtă vizită la Monumentul Independenței situat pe Colnicul Horei și o vizită la acvariul aflat în incinta Muzeului de Istorie Naturală din Tulcea și după câteva clipe de odihnă binemeritate, participanții la festival însoțiți de oficialități și în prezența unui public numeros, îmbrăcați în costume tradiționale care mai de care mai frumoase au parcurs itinerariul Casa Cărții, Faleză Dunării, Strada Unirii și Piața Mircea cel Bătrân, arătând publicului spectator frumusețea obiceiurilor, cântecelor și dansurilor ucrainene, toate acestea dublate de o estetică deosebită a costumelor tradiționale ucrainene.

După o scurtă vizită la Monumentul Independenței situat pe Colnicul Horei și o vizită la acvariul aflat în incinta Muzeului de Istorie Naturală din Tulcea și după câteva clipe de odihnă binemeritate, participanții la festival însoțiți de oficialități și în prezența unui public numeros, îmbrăcați în costume tradiționale care mai de care mai frumoase au parcurs itinerariul Casa Cărții, Faleză Dunării, Strada Unirii și Piața Mircea cel Bătrân, arătând publicului spectator frumusețea obiceiurilor, cântecelor și dansurilor ucrainene, toate acestea dublate de o estetică deosebită a costumelor tradiționale ucrainene.

Tulcea în sărbătoare, grație Festivalului Internațional de Folclor

Ajunși în Piața Mircea cel Bătrân, după ce am gustat din ospitalitatea gazdelor, Aurora Calenic și Adrian Cernencu, care ne-au oferit după datină pâine și sare, toți participanții pe un fond muzical ucrainean adecvat s-au prins într-o horă impresionantă unde pe parcursul a 10-15 minute dansatorii noștri au demonstrat valoarea și autenticitatea dansului ucrainean în aplauzele publicului spectator din ce în ce mai numeros.

Cu toate că soarele era încă fierbinte, timpul, prietenul și, în același timp, dușmanul veșnic al omului, ne-a adus aminte că avem un program stabilit astfel că am fost nevoiți să oprim acea horă mare și să începem festivalul.

Pe scenă a urcat președintele filialei UUR Tulcea, Dumitru Cernencu, care în deschidere a arătat succint importanța Festivalului Internațional de Folclor Ucrainean pentru urbea noastră atât pentru etnia ucraineană, cât și pentru peisajul socio-cultural al orașului, mai ales acum când Tulcea pășește încet, dar din ce în ce mai sigur, în rândul cetățitorilor cu valoare europeană.

Au fost invitați să urce pe scenă președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Ștefan Buciuta, reprezentantul M.C.P.N., doamna Iaroslava Colotelo, prefectul județului Tulcea, domnul Vasile Gudu, Sfinția Sa Visarion, episcopul Tulcei, și partenerul nostru permanent, Primăria Tulcea reprezentată de domnul Constantin Hoge, primarul orașului, care

tat, cuprinzând cântece tradiționale ucrainene (*Tuman iarom, U vyšnevomu sadociku, Ichaly kozaky, Cervona roja* etc.) și suite de dansuri tematice și tradiționale ucrainene la care și-au adus contribuția atât seniorii ansamblului, cât și grupele de copii și tineret din Tulcea, au stârnit ropote de aplauze.

După încheierea alocuțiunilor, festivalul nostru a continuat cu evoluția ansamblului de cântece și dansuri „Zadunaiska Sici“ din Tulcea, coordonat de dna Maria Carabin și de profesorul Dănuț Mironov, iar la tineret de Lioara Teodorov, care prin programul prezen-

rând pe rând, în alocuțiunile rostite, au reliefat importanța festivalului în peisajul cultural tulcean și nu numai, au urât succes tuturor participanților la festival încheind într-o notă optimistă că acest festival va dăinui în viitor.

Oficialități prezente la festival

Spectacolul nostru a continuat cu prezența pe scenă a corului reunit „Holos ukraintiv“ din Caraș-Severin, dirijor profesorul Ivan Liber, care a interpretat câteva cântece ucrainene din zona Banatului, din care nu au lipsit melodiile *Oi, zațvila liscinonka, Moje ricika znaie, Letila zozulea* etc. Profesionalismul, aranjamentul muzical și calitatea interpretării nu au trecut neobservate fiind răsplătite cu îndelungi aplauze. În continuare a urcat pe scenă grupul de dansatori „Zelenyi barvinok“ din Lugoj, coordonator Raluca Teslevici, care a surprins în mod plăcut publicul prin tematica variată și originalitatea interpretării dansurilor prezentate publicului.

Reacția publicului a fost pe măsură, intensitatea aplauzelor fiind absolut normală. În continuare, pe scena festivalului a urcat corul mixt „Roneanski holosy“ și ansamblul de dans „Sokoly“ din Rona de Sus, județul Maramureș, coordonator doamna Geta Petrețchi, care prin programul generos de cântece și dansuri a produs o vie impresie publicului spectator, arătând încă o dată frumusețea cântului, portului tradițional și a dansului ucrainean.

Dar iată că a venit momentul ca pe scenă să urce și primii invitați din Ucraina, grupul vocal „Zorețvit“, coordonator Eleonora Șapcina, grup care a impresionat prin programul artistic prezentat, prin ținută, aranjamentul muzical și prin interpretare, dând impresia, cum spunea cineva, că scena a devenit neîncăpătoare, deși pe aceasta evoluau doar 6 fete tinere și talentate.

Grupul vocal „Zorețvit“ din Odesa, Ucraina

(Continuare în pagina 6)

După impresia deosebită creată de fetele de la Odesa, a urcat pe scenă ansamblul de dansuri „Kozaciok“ din Bălcăuți, județul Suceava, coor-

Dansează formația de dans „Kozaciok“ din Bălcăuți, județul Suceava

donator Jeanina Chalapco, ansamblu care a impresionat în mod cert publicul spectator prin suitele de dansuri prezentate, în care tinerii dansatori au strălucit prin figurile pline de virtuozitate demonstrate pe scenă.

Intensitatea figurilor de dans dificile, amplitudinea și estetica săriturilor, îmbinarea pașilor de dans și efortul deosebit depus de tinerii dansatori au fost răsplătite, în finalul programului prezentat, cu vii și îndelungi aplauze. Dar iată că timpul, acest prieten și dușman al omului, a trecut și a trebuit să ne apropiem de finalul programului nostru unde pe scenă a evoluat ansamblul tradițional de banduriste „Cearivni struny“

sebite depuse în vederea participării la acesta, pentru programele artistice deosebite prezentate publicului și, bineînțeles, publicului spectator care a fost alături de artiști pe parcursul festivalului și i-a încurajat cu aplauze binemeritate.

A urmat o noapte de odihnă, schimburi de păreri, comentarii etc. și

din Lviv, Ucraina, al cărui program artistic, sub bagheta doamnei Iryna Sodomora, precum și aranjamentele muzicale ne-au trimis într-o altă lume, impresionându-ne prin căldura bandurei și interpretarea deosebită a tinerelor ucrainence, ale căror costume tradiționale ucrainene erau pe măsura programului artistic prezentat.

În aplauzele îndelungi ale publicului spectator programul nostru artistic a luat sfârșit. Dl Dumitru Cernencu, președintele filialei UUR Tulcea, a mulțumi tuturor participanților la festival pentru eforturile deo-

am considerat normal ca acest festival să îl încheiem, oferind o excursie în Delta Dunării pe catamaran, excursie care sperăm că a contribuit la menținerea tonusului atât de necesar artiștilor noștri atât din Tulcea, cât și din Banat, Maramureș, Bucovina și, bineînțeles, Ucraina. În final nu puteam încheia decât cu un „laudatio“ tuturor celor care au fost alături de mine în pregătirea, organizarea, desfășurarea și încheierea activităților și acțiunilor legate de acest Festival Internațional de Folclor Ucrainean, ediția a VI-a, care s-a desfășurat la Tulcea.

Să sperăm că la anul organizatorii ediției a VII-a a acestui festival vor depune măcar aceleași eforturi pentru ca acest eveniment cultural să devină reprezentativ pentru etnia ucraineană din România.

Dumitru CERNENCU

Ansamblul „Cearivni struny“, din Lviv, Ucraina, sub bagheta dnei Iryna Sodomora

Festivalul de umor „Bărbânta cu glume“

Localitatea Iasinea este comună de tip urban, situată la altitudinea de 600-800 m, la poalele Masivului Ciornohora. Într-un cadru deosebit de pitoresc, comuna găzduiește un festival oarecum

inedit de umor savuros cu specific huțul ce adună toată spuma umoriștilor amatori din regiunile vestice ale Ucrainei. Pe o scenă, sub forma unei uriașe bărbântă, umorul curge în valuri în cele mai diverse forme: cântat, recitat, povestit, dramatizat, pantomimic, ilustrat, iar interesul publicului este întreținut de concerte susținute de formații artistice și soliști valoroși ai Ucrainei.

La invitația domnului Ivan Berkela, președinte al Asociației „Huțulșcina“ al raionului Rachiv, principalul organizator al festivalului, din Maramureș a participat o delegație formată din Dumitru Coreniuc - președinte al organizației locale Bistra a UUR, Glodean Vasile - vicepreședinte, Maricec Nicolae - directorul Casei de Cultură din Bistra, Popovici Vasile - director al Casei de Cultură din Repedea, duetul folcloric

„Botiș“ din Sighet.

În concurs a participat poetul umorist Dumitru Coreniuc care la secțiunea autor-interpret a obținut locul doi, fiind recomandat cu o diplomă și o bărbântă artizanală foarte frumos ornamentată. De menționat faptul că aceasta a fost ediția a IV-a, iar la prima ediție din 2008 același concurent a obținut locurile I și II la categoria compoziție și interpretare. În afara concursului a evoluat duetul „Botiș“ cu un recital de 50 de minute având în repertoriu cele mai frumoase cântece moroșenești care s-a bucurat de un real succes din partea publicului spectator. Am remarcat, cu plăcere, participarea activă a tineretului, a copiilor dotați cu un talent scripitor și am apreciat excelenta organizare și ospitalitate a gazdelor.

Din păcate, din cauza dificultăților de trecere a frontierei și a lipsurilor financiare, copiii grupului „Huțului vesel din Bistra“ nu au putut participa, deși ar fi meritat din plin acest lucru.

Dumitru CORENIUC

Ansamblul „Kozaciok“, la Festivalul Internațional de Folclor Ucrainean de la Tulcea

Ansamblul artistic „Kozaciok“ din Bălcăuți a reprezentat județul Suceava la cea de-a VI-a ediție a Festivalului Internațional de Folclor Ucrainean, care s-a desfășurat, în zilele de 16 și 17 iulie, la Tulcea.

Un număr de 22 de dansatori suceveni

Ansamblul de dansuri, care, la începutul acestei luni, a evoluat pe scena celei de-a XX-a ediții a Festivalului Internațional „Arcanul“ care a avut loc la Rădăuți, a participat la Tulcea cu un număr de 22 de dansatori suceveni.

Festivalul, care a debutat sâmbătă cu lucrările simpozionului „Folclorul ucrainean, încotro?“ (la care au participat reprezentanți ai autorităților publice locale, reprezentanți ai organizațiilor etniei ucrainene din județul Tulcea și delegați ai organizațiilor din țară), a continuat cu o paradă a costumului popular ucrainean și cu spectacolul artistic de cântece și dansuri tradiționale ucrainene susținut pe scena din Piața „Mircea cel Bătrân“.

„Periplu tulcean“

Ansamblul sucevean a evoluat alături de Ansamblul de cântece „Zorețvit“ din Odesa (Ucraina), Formația de banduriste „Cearivni struny“ din Cernăuți (Ucraina), Trupa de dans „Zelenyi barvinok“, din Lugoj (Timiș), Corul mixt „Holos ukrainiiv“ din Copăcele (Caraș-Severin), Ansamblul de cântece și dansuri „Roneanski holosy“ din Rona de Sus (Maramureș) și Ansamblul de cântece și dansuri „Zadunaiska Sici“ din Tulcea.

Duminică s-a organizat un „Periplu tulcean“, activitate de promovare și popularizare a culturii din zonă și a culturii ucrainene în special, concretizată prin vizitarea celor mai importante obiective turistice ale Municipiului Tulcea: instituții de cultură, monumente istorice, culturale, lăcașe de cult.

Pregătiri pentru Italia

Prof. Petru Șoiman, instructorul Ansamblului „Kozaciok“ (care, cu o lună în urmă, a dat împreună cu dansatorii săi o formidabilă probă de profesionalism pe scena Căminului Cultural din Negostina, când, în lipsa curentului electric provocată de intemperii, au dansat fără muzică, „acompaniați“ doar de aplauzele spectatorilor) spune că tinerii suceveni se pregătesc acum pentru a participa la un festival internațional în Italia.

Tiberiu COSOVAN

Ziua de vineri, 27 mai 2011, va rămâne sigur în amintirea locuitorilor satului Klivodyn, raionul Kițman, regiunea Cernăuți, Ucraina ca o zi memorabilă. În această frumoasă zi de primăvară, la Școala Generală din această localitate au avut loc două evenimente: serbarea de sfârșit de an școlar și dezvelirea plăcii comemorative cu basorelieful figurii scriitorului Dionisie Oneșciuc.

Se știe că D. Oneșciuc a petrecut o parte a copilăriei și a mers la școală în Klivodyn, unde locuiau părinții săi, aici familia Oneșciuc fiind bine cunoscută și respectată de către săteni, cu atât mai mult cu cât Ivan Oneșciuc, tatăl scriitorului, era diacon la biserica din sat. Despre această familie își mai aduc bine aminte și acum unii săteni vârstnici, iar pe Denys Oneșciuc îl consideră fiu al satului lor deși, din cauza contextului istoric, el a fost nevoit să trăiască departe de melegurile natale.

Locuitorii Klivodynului se mândresc că Denys a ajuns un scriitor bine-cunoscut, mai ales în Bucovina de Nord și, în semn de omagiu prilejuit de împlinirea a 110 ani de la naștere, au organizat acest eveniment. Un rol important în organizarea acțiunii l-a avut îndrumarea primită din partea Universității de Stat „Iuri Fedkovyci” din Cernăuți prin prof. univ. dr. Volodymyr Antoficiuk care a avut un aport personal deosebit în această privință.

În ziua respectivă, curtea școlii a fost plină de elevi, cadre didactice, părinți și mulți locuitori ai satului. Au fost de față invitați din partea unor instituții și organe locale, raionale și regionale, reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă inclusiv de la canalul TV „Bukovyna”, ai unor posturi de radio raionale și regionale, corespondenți și redactori de la ziare și jurnale inclusiv dl Volodymyr Mychailovskiy - redactorul-șef al jurnalului „Bukovyna” din Cernăuți.

Festivitatea a fost onorată și de prezența domnului consul Vasyl Nerovnyi din partea Consulatului General al Ucrainei la Suceava.

Familia scriitorului Dionisie Oneșciuc a fost reprezentată de subsemnatul împreună cu soția, Odarca.

La intrarea în școală, împodobită festiv, oaspeții au fost întâmpinați, după datina străbună, cu pâine și sare oferite de fete îmbrăcate în frumoase costume naționale și cu urarea de bun venit.

După terminarea primei părți a programului, prilejuită de încheierea anului școlar, a urmat partea a doua consacrată omagierii și cinstirii memoriei scriitorului Denys Oneșciuc. Persoanele care au luat cuvântul cu această ocazie, au evocat viața scriitorului și a familiei sale, în

Omagiul conașionalilor

contextul evenimentelor istorice și au făcut referiri elogioase la activitatea sa literară, publicistică și teatrală.

După ce am luat și eu cuvântul, am avut cinstea să fiu invitat să dezvelisc placa comemorativă în aplauzele celor prezenți, care astfel au

Odarca și Iarema Oneșciuc

putut să o admire pe fațada școlii, aproape de intrare. Pe placă, alături de chipul scriitorului, sunt scrise în limba ucraineană cuvintele: „Aici, între anii 1908-1911 a învățat cunoscutul scriitor ucrainean din România, Denys Oneșciuc”. De asemenea, sunt trecuți anii nașterii și morții sale, 1901-1975. A urmat sfințirea plăcii de către preotul paroh al satului.

Cei prezenți au fost invitați să viziteze interiorul școlii, unde, pe un perete se afla expus un panou dedicat aceluiași eveniment, având ca titlu „Vestitul nostru compatriot, Denys Oneșciuc” („Naș slavnyi zemleak Denys Oneșciuc”) cu reprezentări foto selectate din viața scriitorului. Tot

Iarema Oneșciuc în fața panoului cu fotografii

O parte din participanții la eveniment

a c o l o putea fi văzută copia xeroxată a „Diplomei” pe care a primit-o, în anul 1937, diaconul Ivan Oneșciuc pentru 50 de ani de activitate în slujba bisericii și a credinței ortodoxe, originalul diplomei fiind expus la loc de cinste în interiorul bisericii din Klivodyn. O copie identică mi-a fost oferită în dar împreună cu un ștergar brodat cu motive naționale în amintirea zilei și a evenimentului la care am fost prezent.

cărți ar oferi unei mase largi de cititori atât din Ucraina, cât și din România posibilitatea de a cunoaște și alte aspecte din creația literară a scriitorului D. Oneșciuc.

Modul cum a fost omagiată personalitatea părintelui meu de către conașionalii din Bucovina de Nord va rămâne veșnic în amintirea mea și a soției mele, după cum va fi veșnică și recunoștința noastră, a întregii familii, tuturor aceluia care, în ciuda anilor care au trecut, nu l-au uitat pe Denys, fiul satului Klivodyn.

Mulțumesc pe această cale Consulatului General al Ucrainei din Suceava care, prin persoana consulului Vasyl Nerovnyi, a onorat și a dat importanță evenimentului respectiv. Tuturor acestora, din partea mea personal, a familiei noastre, un sincer „Mulțumesc!”

Iarema ONEȘCIUC

Istoria și tradiția din Maramureș își are izvorul nesecat în însăși inima satului - comunitate formată dintr-un grup de familii bine înrădăcinate de-a lungul secolelor. Personajele comunității - țărani - comunică cu semenii lor prin gesturi, pe cale orală sau scrisă, participă la toate verigile importante ale vieții de la naștere, celebrarea unor evenimente din segmentul vieții, impus de statornicia ciclică. Toate aceste evenimente, neschimbate de când e lumea, sunt înrămate de singurul veșmânt consolidator - iubirea. De aceea, celebra vorbă „unde dragoste nu e, nimic nu e!“... ne dă, involuntar, răspuns la toate întrebările, contradicțiile ivite în cursul ciclicității existențiale.

Provenind dintr-un astfel de mediu - satul, omul - observatorul principal al întâmplărilor cotidiene, poate să-și exprime sentimentele într-un mod deosebit, pur, concret sau simbolic. Dacă acest om al locului mai este hărăzit cu talent, atunci povestea vieții acelei comunități ia amploarea necesară, trece granița unicității, intră în spectrul mai larg al exprimării artistice.

Am enunțat acest excurs tocmai pentru a prezenta un astfel de „om al locului“ - pe scriitorul maramureșean Mihai Traista, autor a șase cărți de poezie și proză în limba ucraineană: *Simfonia ierbii de mătase* (poezii, limba ucraineană, București, 2001), *Dimineți azurii* (proză scurtă, limba ucraineană, București, 2004), *Suflet de huțul* (nuvele, limba ucraineană, București, 2008), *Nu da crezare ochilor tăi* (proză umoristică, limba ucraineană, București, 2009), *Pe cărări de mălin* (povestiri și povești pentru copii, București, 2009), *Puntea* (proză umoristică, limba ucraineană, București, 2010) și a recent apărutei cărți în limba română - *Ibovnice cu ochi de Maramureș*, Editura RCR Editorial, București 2011.

Cartea care însumează 174 de pagini, este împărțită în trei părți: 1. *Pățaniile unchiului*

Vesnicia s-a născut la sat

reșului - spațiu relativ închis, cuprinde perioada postbelică, de după cel de-al Doilea Război Mondial, până în prezent, cu unele reminiscențe istorice anterioare, cu coloritul lingvistic adecvat epocii respecti-

ve redat cu talent de către scriitor în fraze scurte, sacadate, concise care conduc firul relației la obiect - determinând acțiunea să se scurgă ușor spre următoarea schiță: „Apăi așa-ți trebuie, că io te-am 'vertizat, că puntea a făcut-o ăia a birăului de la sfatu' popular și tu musai te-ai și suit pe ea, de parcă ai fi cocu, zău de nu...“ (p. 66).

Personajele lui Mihai Traista oscilează ușor din pozitiv spre negativ și invers, astfel că morala lor reiese din comportamentul lor, în diferite situații. Sintagma „scopul scuză mijloacele“ este frecventă mai în toate schițele narative, în special în comedia în trei acte „Ibovnice cu ochi de Maramureș“, unde numai șase personaje: Ionașcu Gorun, Floare, Lupu Ciomag, Iza, Codru Topor, Baba Dragutina - reușesc să închege o narațiune în diferite ipostaze, mai mult sau mai puțin pertinente.

Religiozitatea personajelor reiese din dialogurile și monologurile lor, astfel că întrebarea pusă de André Malraux „Secolul XXI va fi religios sau nu va fi deloc“ este unul negativ. Din cele zece porunci biblice, abia dacă două-trei sunt respectate... „Vezi! Eu nu mint ca altele. Ehei, eu, când eram ca tine, aveam câte trei, patru ibovnici, dar nu știa unul de altul, dar 'mite să afle altcineva. Ștefan al meu, fie-i țărana ușoară!“ (p. 167).

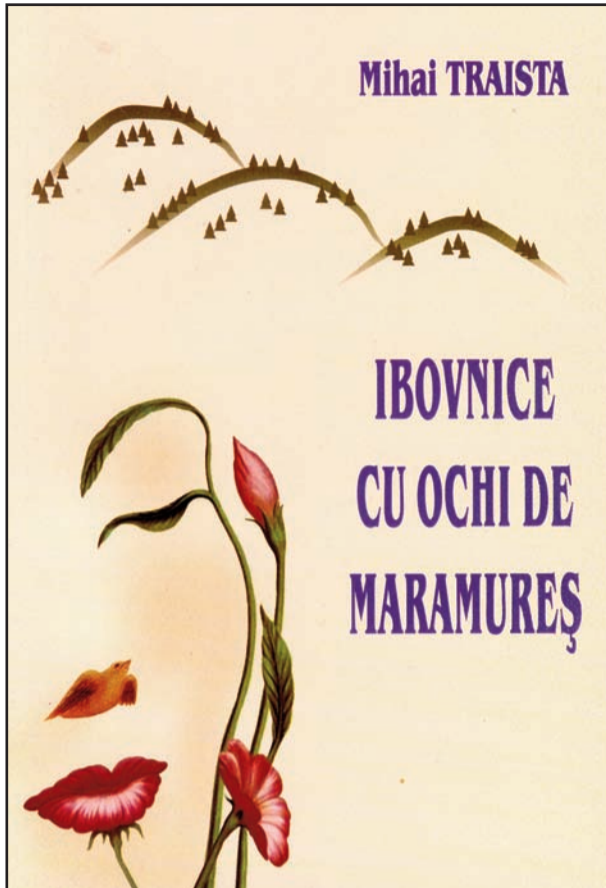
...O lume monoteistă, cu reverberații politeiste. Cele șase personaje din comedie trec printr-un „purgatoriu“ al conștiinței, maleabile, în cele mai multe cazuri, aplaudând situația, ajunsă la limită prin acceptarea compromisului, concluzionând, parcă... „Suntem făcuți din aceeași materie, ca și visele și, scurta noastră viață se săvârșește cu un somn“ (W. Shakespeare, „Furtună“. Actul II, scena III; trad. Leon Levițchi, Editura „Minerva“, 1975).

Deși personajele lui Mihai Traista nu acționează după un tipar actoricesc anume, ele au acumulat, de-a lungul veacurilor gena primară a incestului, a duplicității, crezând că iubirea le va salva pe toate.

Reușita scenică a schițelor și a comediei este cea a satului primar, a locului unde nu s-a întâmplat nimic, dar în realitate - locul în care se întâmplă totul.

Iată deci, o carte destul de interesantă pentru a fi citită, și, iată, deci, și o propunere pentru viitorii editori ai acestei cărți - de a mări tirajul spre binele și al cititorului, și al spectatorului, care așteaptă astfel de cărți, de prezentări scenice.

Paul ROMANIUC

Fedea, 2. *Amintiri din epoca de mămăligă*, 3. *Ibovnice cu ochi de Maramureș*. Prefața fiind bine întocmită de talentata scriitoare Silvia Zabarenco, reflectă un caleidoscop transparent, surprinzând izul firului literar al scriitorului.

În primul capitol apar personaje vii care există și azi, în realitate, palpabile, flecare, hătre, șugubețe, gata să-ți întindă câte o capcană, ca la urmă, să râdă cu poftă, trăgându-te pe tine în acea horă a acțiunii, descrețindu-ți fruntea...

Schițele umoristice „Binoclul, preotul și unchiul Fedea“, „Binoclul, pădurarul și unchiul Fedea“, „Rabinul, bancnota și unchiul Fedea“ ș.a., în care Fedea este un personaj principal, se remarcă prin fluxul coerent, narativ - o introducere, legarea acțiunii și deznodământul, totdeauna cu haz: „Apăi, no, că dă amu înainte, domnule birău, o să-mi dai dum 'ata mie prestație când mi-o da popa canoane!“ (p. 51).

Aria geografică de desfășurare a acțiunii - nordul Maramu-

În prim-plan, scriitoarea Silvia Zabarenco

Ioanina Vovciuc. O elevă, din clasa a VII-a la Școala cu clasele I-VIII din satul Izvoarele Sucevei a devenit cunoscută dincolo de hotarele munților ce ne izolează oarecum de lumea cea largă. Un nume de fată devenit celebru pentru zona în care trăim și nu peste noapte ca o minune dintr-un basm, ci printr-o pasiune aparte ce o domină de mai mulți ani, har din naștere, mândrie astăzi a învățământului izvorean și se va vedea, nu numai al lui. Am cunoscut-o mai bine, alături de mama ei, la serbarea sfârșitului de an școlar, ținută în pitorescul loc al terenului de sport al instituției. Avea în brațe

„Citește și tu!“, ca Ioanina

mai multe buchete de flori, chipul îi surâdea de emoție și fericire. Ioanina Vovciuc este deținătoarea mai multor diplome:

Premiul I pentru rezultatele obținute la Concursul Național Interdisciplinar de creație literară și plastică „Citește și tu!“ ediția a III-a, etapa județeană, martie 2011;

Premiul II la Expoziția Națională - Concurs SFINTELE PAȘTI, 2011 din 22 aprilie de la Iași pentru lucrările cu desene;

Diploma de Excelență din partea Școlii

pentru rezultatele deosebite la concursurile județene și naționale. Și alte două diplome de merit obținute la concursurile naționale OLIMPIADELE CUNOAȘTERII, etapa a II-a cu 58 de puncte la proba de limba română, 82 de puncte la limba franceză, la fazele județene.

Cinste acestei eleve, părinților care au crescut-o și educat-o. Și nu în ultimul rând, cuvinte de mândrie dascălilor ei, directorului școlii.

Decebal Alexandru SEUL

În general, atât în România, cât și în Ucraina de azi, oamenii de cultură valoroși care au adus contribuții imense la viața spirituală a propriului lor

popor sau la cunoașterea spiritualității unui popor de către altul, din păcate, sunt uitați sau foarte rar mai sunt amintiți și apreciați. Din acest motiv și din alte cauze, asemenea personalități, fiind la o vârstă înaintată, trăiesc foarte modest, iar de multe ori abia supraviețuiesc. Una dintre acestea este și IVAN HRYHOROVYCI KUȘNIRYK, profesor, scriitor și mai ales un traducător talentat din literatura română în cea ucraineană, autor al unui dicționar ucrainean-român și al monografiei „Maleatynti - satul meu natal”.

De ce scriem prezentele rânduri despre această valoroasă și talentată personalitate cernăuțeană acum? Răsfoind, în liniștea sufletească a subsemnatului, o serie de cărți și memorii ale unor scriitori cernăuțeni și chiar unele însemnări personale, dau peste tot de Ivan Kušniryk și îmi revin în minte automat întâlnirile pe care le-am avut cu domnia sa, acele lungi discuții amicale despre copilăria și adolescența sa, despre activitatea sa didactică foarte bogată și nu ușoară în regiunea Cernăuți, precum și despre întâlnirile sale cu scriitorii români care făceau parte din conducerea Uniunii Scriitorilor din București. Aceste întâlniri cu maeștrii literaturii române au fost un fel de răsplată pentru activitatea sa de traducător al multor creații literare românești în limba ucraineană.

Mai întâi, iată câteva informații mai importante din viața sa îndelungată și meritorie. Se naște la 8 martie 1924 în satul Maleatynti, raionul Kițman, regiunea Cernăuți, în familia unor țărani săraci. Clasele gimnaziale

IVAN KUSNIRYK - un talentat traducător în ucraineană al literaturii române

le face la Kițman, iar liceul la „Aron Pumnul” din Cernăuți. Absolvă în 1949 filologia ucraineană la Cernăuți. Între anii 1944-1984, este profesor de limba și literatura ucraineană în raioanele Hliboka și Kițman. Devine scriitor și traduce în ucraineană peste 25 de cărți reprezentative din literatura română care au apărut la Kiev în sute de mii de exemplare. A tradus, în același timp, câteva povestiri și nuvele ale scriitorului Vasyl Stefanyk, în limba română sub titlul „Nuvele”, editate la Chișinău în 1971. Este membru al Uniunii Scriitorilor din Ucraina și a rămas să locuiască în casa părintească din satul Maleatynti.

În cele ce urmează, vom relata pe larg întâlnirea pe care am avut-o cu dumnealui și cu familia sa, în primăvara lui 2007, la dumnealui acasă, împreună cu prietenul și scriitorul Vasile Țapoveț și cu editorul Mihai Pânzaru, în prezența universitarului cernăuțean Vasile Iațeniuk, care a fost intermediarul acestei vizite.

În drum spre destinație, ne-am oprit la Consulatul General al României din Cernăuți, unde domnul Romeo Săndulescu - consul general - aflând de ținta noastră, a rămas mirat că, din păcate, nu știe nimic despre această mare personalitate care a făcut o mare popularizare în rândul cititorilor ucraineni a literaturii române clasice și contemporane. Ne-a rugat să-i transmitem, prin email, mai multe informații despre I. Kušniryk, luându-și angajamentul ca la o proximă festivitate în cadrul Consulatului să-l omagieze pe acest scriitor cu o diplomă și alte stimulente materiale.

Gospodăria scriitorului care atunci avea 83 de ani (acum a împlinit 87 de ani) arăta asemenea Casei Memoriale a lui Ion Creangă din Țicău-Iași, ca

vechime și arhitectură. În jurul casei vechi și a celei noi era multă, multă verdeață și pomi înfloriți. Apoi, în odaia cea mare a casei părintești a avut loc un dialog lung, prietenesc, incitant și plin de învățăminte pentru noi, oaspeții săi. Întreaga noastră vizită și discuțiile purtate cu scriitorul și traducătorul Kušniryk și familia sa s-au dovedit foarte, foarte constructive pentru noi și care au produs și pentru gazde, și pentru noi satisfacție și bucurie. Scriitorul ne-a prezentat vasta lui bibliotecă din care a scos exemplare de cărți cu autori români, tipărite la Kiev, în deceniile VI-IX ale secolului al XX-lea, care pe vremea aceea ieșeau în sute de mii de exemplare. Din vasta lui traducere, amintim doar câteva: Mihail Sadoveanu (Baltagul), Liviu Rebreanu (Ion și Pădurea Spânzuraților), Mihai Eminescu (Avatarii Faraonului Tla), Camil Petrescu (Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război), Zaharia Stancu (Rădăcinile sunt amare, Ce mult te-am iubit), Marin Preda (Risipitorii), Ion Creangă (Povești și povestiri), Fănuș Neagu (Îngerul a strigat), Horia Lovinescu (Moartea unui artist), Ion Brad, Alecu Ivan-Ghilea, Theodor Constantin, Alexandru Șahighian, Elvira Bogdan, Octav Pancu-Iași, Gica Iuteș și mulți alții. S-au purtat discuții pe diferite teme, interlocutorul nostru exprimându-și durerea că nu a fost ales și membru al Uniunii Scriitorilor din România pentru cât a făcut pentru această breaslă.

Ivan Kušniryk reprezintă pentru literatura românească ceea ce a reprezentat Stanislav Semcynskyi pentru filologia românească din Kiev în anii 1960-1999. Dacă romanistului și românistului Stanislav Semcynskyi i s-a conferit titlul academic „doctor ho-

noris causa” de Univrsitatea din Cluj-Napoca, scriitorului și traducătorului Ivan Kušniryk nu i s-a acordat nicio apreciere, nici din partea breslei scriitoricești din România, nici din partea unei instituții de învățământ superior sau a Ministerului Culturii din România. Trebuie adăugat că la această întâlnire prietenească, printre altele, la sfârșitul ei fiecare dintre oaspeții lui a primit în dar câte un exemplar din cartea „Bytva za Bukovynu” (Luptă pentru Bucovina) a marelui patriot ucrainean, mai ales bucovinean, IURI HORBAȘEVSKYI, carte de memorii, al cărei redactor literar și recenzent a fost Ivan Kušniryk.

La sugestia grupului nostru, consulul general al României la Cernăuți, profesorul Romeo Săndulescu, s-a ținut de cuvânt. I-a făcut o vizită protocolară, împreună cu un grup de ziaristi și scriitori din Cernăuți, lui Ivan Kušniryk acasă, i-a înmănat o Diplomă de Excelență și i-a oferit un televizor și un stimulent financiar ca răsplată pentru munca sa de traducător al literaturii române în ucraineană. Ulterior, I. Kušniryk a fost invitat la Consulatul General al României la Cernăuți și a fost sărbătorit în mod oficial, în prezența maeștrilor cernăuțeni, români și ucraineni, și a organelor de stat orășenești și regionale. Așa da răsplată, deși cam târziu! Dar pe când alte aprecieri din partea României?

Așteptăm asemenea recunoașteri morale și materiale, ținând cont că trăiește dintr-o pensie de supraviețuire.

Cu prețuire și admirație, un umil cititor și prieten,

prof. Vichentie NICOLAICIUC

Regretatul meu consătean, Olexa Beuca, ar fi trebuit să-și aniverseze 74 de ani la 29 iulie a.c., dar crunta și nemiloasa moarte l-a luat dintre noi în plină forță creatoare, după o boală îndelungată. Ar fi trebuit să mai aștepte măcar un pic, măcar să își fi văzut împlinit încă un vis - editarea de către Uniunea Ucrainenilor din România a „Letopiseșului satelor maramureșene” (monografie a celor opt sate cu populație ucraineană din Maramureș: Bistra, Crasna, Valea Vișeului, Bocioiu Mare, Crăciunești, Lunca la Tisa (Luh), Tisa (Mekovo), Rona de Sus, care se afla sub tipar la Editura - RCR Editorial București, chiar în momentul dispariției regretatului autor), avându-l redactor pe Ivan Robciuc, iar culegerea, paginația și executarea copertei pe Iryna Moisei.

Îmi amintesc că la Poienile de sub Munte am sărbătorit împreună cea de-a 65-a aniversare a sa. La acest eveniment au participat mulți consăteni: Iura Boico, Vasile Țariuc, Holdiș Dumitru, Steliana Songot, Buciuta Ioan, Buciuta Valeria și unii membri ai fostului Comitet al UUR Maramureș: Ciubica Maria, Ostaș Nastaca, Petrețchi Miroslav, semn că regretatul Beuca a fost iubit și apreciat de către consăteni nu numai în calitate de culegător de folclor ucrainean, ci și ca autor al mai multor volume în acest domeniu, ca membru al Uniunii Scriitorilor din România din anul 1990.

Semn că l-au prețuit poienarii sunt cuvintele exprimate de redactorul-șef al revistei „Cronica de Poieni” (nr. 17-18, iulie-august 1997), Tinu Coroianu, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la nașterea lui Olexa Beuca: „Este foarte ușor să-i

In memoriam Olexa Beuca

ignorăm pe cei care sunt adevărații dătători de lumină în vremuri când întunericul apasă tot mai mult cugetul și simțurile noastre. Ba mai mult, îi ofensăm, adresându-le cuvinte jignitoare atunci când vor să ne arate că singurul veșmânt al rosturilor noastre ar trebui să fie puritatea spiritului, comuniunea cu cele mai înalte valențe ale adevărului. Olexa Beuca, a fost este și rămâne o expresie vie a acestor manifestări. În data de 29 iulie 1997, și-a sărbătorit împlinirea vârstei de 60 de ani. Domnia sa a trecut deja de condiția de simplu muritor. Prin activitatea pe care a desfășurat-o și o desfășoară pentru propășirea culturii locale și-a câștigat deja un loc printre nemuritori. În numele „Cronicii de Poieni” și al meu personal, îi doresc viață lungă, fericire și multă putere de muncă!”

Și alți oameni de seamă ai Maramureșului, precum profesorul Ioan Petrovai, doctor în filologie, în lucrarea sa „Valorile culturale ucrainene din țara Maramureșului”, Petrova, 2007, scrie următoarele despre Olexa Beuca: „Primul folclorist care a cercetat folclorul de expresie ucraineană din țara Maramureșului, dascăl, scriitor și publicist preocupat de tot ceea ce este demn a fi păstrat pentru a ne dovedi, în timp, originea. A publicat studii de specialitate și despre tradițiile etniei ucrainene din România, cele mai importante lucrări ale sale fiind culegerile de folclor ucrainean din Maramureș „Pe plai înalt”, „Ruja roșie” și „Nici un adevăr fără o zicală”. Iar Vasile Iuga de Săliște, autorul lucrării „Oameni de seamă ai Maramureșului”, dicționar, 1700-2010, colecția „Portrete și medalioane mara-

mureșene”, nr. 7, Editura Dragoș Vodă, 2010, Cluj-Napoca, scrie despre Olexa Beuca: „Încă din anii de școală începând cu 1952 are preocupări în domeniul creației populare din cadrul satului natal, consemnând câte ceva și în primele sale caiete (nr.1 și 2). În anul 1956, își începe activitatea de ziarist la ziarul ucrainean din București - „Novyi vik” (azi „Vilne slovo”). Sau la „Lucrări publicate”. Din anul 1978, când a început să editeze, a publicat un număr de 9 cărți, din care unele în almanahul ucrainean „Obrii”. A publicat, în principal, folclor ucrainean din Maramureș și din țară. În paralel cu folclor, a publicat și literatură - povești, nuvele, foiletoane etc.” Ca apoi la sfârșit să menționeze: „Despre vasta și importanta sa activitate culturală s-au scris multe în lucrările: *Ukrainiți u svitu*, Editura Alternativa, p. 194, Kiev, 1999; *Slovo pobratemiv*, București, p. 27-29; *Curierul ucrainean*; *Școala Maramureșană*, nr. 19-20, decembrie 2005; *Celebrul anonim* de I. Petricek; *Cercetătorii și Huțulșcina*, Kosiv, 2002, p. 21-22”.

Ucrainenii și poienarii au pierdut încă un om de valoare, un renumit folclorist și păstrător al legendelor ucrainene din Maramureș.

Știm că lucrurile bune se uită repede, dar operele scrise de autori și editate de Uniunea Ucrainenilor din România nu se vor putea uita.

Familia îndoliată va trece cu greu peste aceste momente, dar va fi mereu mângâiată când numele lui Olexa se va rosti în public și se va aminti de el de către toți aceia care l-au iubit și l-au apreciat, iar oamenii din comună și factorii administrației locale nu trebuie să-l uite niciodată.

Fie ca numele lui să dăinuie veșnic în amintirea noastră!

deputat Ștefan BUCIUTA

Parteneriat româno-ucraineano-polonez

Sâmbătă, 16 iulie, ora 10, în sala de ședințe a Primăriei Siret a avut loc întâlnirea dintre reprezentanții a trei unități teritoriale din Ucraina și conducerea localității poloneze Debica. Raioanele Hliboka și Zastavna (regiunea Cernăuți) și orașul Kamianet-Podilskyi (regiunea Chmelnyțkyi) au fost invitate să semneze declarația de intenție pentru aderarea la Asociația „Europa Orașelor”, proiect inițiat de Administrația Locală din Debica în anul 2004. Siretul a devenit de anul trecut membru al acestei organizații care, conform statutului său, se dorește a fi un „catalizator pentru dezvoltarea economică locală, democrația locală și construirea unei societăți civile în orașele partenere din țările europene. Misiunea proiectului este de a uni orașele în vederea îmbunătățirii calității vieții comunităților locale, prin dezvoltarea cooperării la toate nivelurile, cu accent special pe cooperarea economică, culturală, educațională și socială”.

Vechea capitală moldavă, împreună cu Municipiul Carei (județul Satu Mare), reprezintă România în cadrul Asociației „Europa Orașelor” unde se regăsesc localități din țări ale „bătrânului continent” cum ar fi Belgia, Bulgaria, Cehia, Estonia, Macedonia, Polonia, Slovacia, Spania, Ucraina, Ungaria etc. Până în prezent, numărul membrilor este de optsprezece. Anul 2011 înseamnă data în care asociația își deschide larg porțile pentru primirea de noi parteneri. „Siretul a solicitat orașului

coordonator Debica, din Polonia, să fie numit reprezentant regional pentru țările vecine României: Ucraina și Republica Moldova. După ce a obținut acest statut, imediat, a prezentat oferta de înscriere în asociație a unor parteneri ai siretenilor mai vechi sau mai noi din Ucraina. „Răspunsul prietenilor noștri ucraineni a fost unul afirmativ”, ne-a rezumat activitățile comune premergătoare întâlnirii româno-ucraineano-poloneze din 16 iulie, dl Viorel Haiura, consilier la Cabinetul primarului din orașul Siret.

Astfel, la această dată, edilul șef Adrian Popoiu și viceprimarul Leonard Cristian Mocreș i-au invitat să asiste la momentul oficial pe diplomații ucraineni de la Suceava: consulul general al Ucrainei, dl Vasyl Boieciko, care este și cetățean de onoare al localității, și consulul Ucrainei, dl Vasyl Nerovnyi.

Primarul din Debica, dl Pawel Wolicki și vicepreședintele Consiliului Local Debica, dl Stanislaw Leski, au prezentat orașul pe care îl conduc. Despre oamenii, locurile și posibilitățile de cooperare au vorbit șefii delegațiilor din Ucraina: domniile Zahariuk Mykola, președinte al Administrației Raionale de Stat Hliboka, Kopciuk Vasyl, președinte al Administrației Raionale de Stat Zastavna și Mychailo Simaș-

kevyci, primarul orașului Kamianet-Podilskyi. Alți oaspeți importanți din țara vecină au fost: dl Valeri Rotar, președintele Consiliului Raional Hliboka, dl Oleksiuk Iaroslav, prim-vicepreședinte al Administrației Raionale de Stat Zastavna, dl Ivan Senyk, vicepreședintele Consiliului Raional Zastavna, cei doi șefi ai

structurilor administrative raionale, dnii Bohuțkyi Mychailo (Zastavna) și Bujak Arkadi (Hliboka) și dna Mykytiuk Lida, director economic al Administrației Raionale de Stat Hliboka. Consiliului Local Kamianet-Podilskyi a fost reprezentat de șefii comisiilor pentru buget și pentru dezvoltare industrială: dna Elena Ciubaiko și dnul Volodymyr Iuriev.

„Mă bucur să văd că orașul Siret dezvoltă, în ultima vreme, relații atât de strânse cu localități din Ucraina. Aceste legături pot fi deosebit de avantajoase în ceea ce privește cooperarea economică, schimburile de bune practici, manifestările culturale comune, activitățile de tineret sau competițiile sportive. „Din partea instituției pe care o reprezintă, vă asigur de tot sprijinul, iar această laudabilă inițiativă va avea ecou și la Kiev”, a declarat consulul general al Ucrainei, dl Vasyl Boieciko.

Iar primarul orașului Siret, domnul Adrian Popoiu, a subliniat rolul deosebit pe care îl au cele două comunități etnice din localitate, ucraineană și poloneză, în dezvoltarea relațiilor cu partenerii din țările de origine ale acestora: „Datorită cetățenilor orașului nostru aparținători ai minorităților ucraineană și poloneză, în mare măsură, s-a creat această punte de comunicare între administrațiile loca-

le și raionale din cele trei țări. Suntem bucuroși de faptul că dispunem de astfel de resurse umane și de caracterul multicultural al urbei, bazat pe tradiția unei bune

înțelegeri între toți locuitorii acestora, indiferent că ei sunt români, germani, ucraineni, polonezi sau evrei sper să ducă, în viitor, prin atragerea de fonduri cu finanțare externă, în special prin aplicarea de proiecte ale Uniunii Europene, la îmbunătățirea nivelului de trai al concetățenilor noștri și al locuitorilor din orașele partenere. Sperăm să fie de bun augur acest început, mai ales că trecutul ne-a oferit această șansă de a demonstra că știm și putem trăi în diversitate, respectându-ne și ajutându-ne. Pentru contemporaneitate avem acest avantaj al multiculturalității. Este șansa noastră pe care trebuie să o folosim, iar Asociația „Europa Orașelor” ne pune la dispoziție un număr mare de posibili parteneri de încredere, care au nevoi comune și care sunt dispuși să colaboreze în vederea realizării unor proiecte cu finanțare externă. Acest prim pas esențial a fost făcut, iar rezultatele, sperăm și stă în puterea noastră, să apară cât mai curând”.

Mihai MIHĂIESCU ANIUK

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Gheorghe Andrașciuc
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la
Tipografia

„S.C. SMART ORGANIZATION SRL”

Întrebări

De ceva timp încoace, satul meu natal Rogojești, dar mai ales numărul școlărilor, al copiilor, în general, care există în prezent în sat îmi provoacă mii de întrebări care pot fi scrise și care nu pot fi scrise, acestea din urmă, din cauză că se amestecă, se învâlmășesc, se bat cap în cap. Voi încerca să le selectez și să le aștern pe hârtie. De exemplu, de ce satul meu a îmbătrânit, de ce în vreme de primăvară văd lucrând în grădini și pe ogoare în majoritate bătrâni la fel și toamna, de ce îi văd pe bătrânii trecuți de șaptezeci de ani mergând gârboviți cu sapa sau cu coasa pe umerii lor costelivi spre câmp la prășit sau la cosit, de ce îi văd pe bătrânii aplecați sau îngenuncheați strângând cartofi, sau secerând porumbul sau cărând coșuri cu cartofi, coșuri cu porumb, de ce? De ce?

Nu zic, sunt și tineri în sat, dar puțini, muncesc și ei, ajută, dar dacă s-ar lăsa toată munca pe seama lor, nu ar reuși să o ducă la bun sfârșit fără bătrâni, oricare ar fi acea muncă.

Mai am încă multe, multe întrebări: de ce o parte din femei și bărbați, pleacă să muncească din greu în străinătate? Dar cea mai tristă întrebare este de ce la școala din Rogojești au rămas atâția copii câți încap în doar câteva bănci? Și unde sunt copiii de altădată? Iată o întrebare pentru care mă veți condamna poate: oare am făcut bine că am folosit banii statului român degeaba? Poate rămâneau mai mulți locuitori în sat. Poate an de an ar fi crescut numărul locuitorilor în acest sat frumos bucovinean.

Dar să revin la întrebările mele: oare chiar nimănui nu-i pasă de satul nostru?

Îmi amintesc când eram elevă, curtea școlii care nu e mică, era plină ochi, în pauze, de copii.

Îmi mai amintesc că la horele de pe toloacă și la hramurile bisericii era plin de tineret. Ce frumos era!

Acum nici nu ai cum să organizezi horă, ci așa un fel de reuniune sau bal cu puținii tineri din sat. Vorba vine că e bal. Bal înseamnă foarte multă lume, dar de unde? Se adună acolo într-o sală mică și dansează pentru că sunt tineri și frumoși, plini de speranțe, plini de viață.

Oare chiar nu se poate face nimic?

Într-adevăr, UUR, prin grija dlui președinte Ștefan Buciuta, a construit o clădire minunată, pot s-o numesc chiar edificiu, ca sediu al filialei, care sperăm să fie inaugurat în curând. Dar mă întreb: vom avea tineret care să activeze pe linie culturală?

Dacă aș fi bogată, aș face ceva în satul nostru pentru ca tineretul de etnie ucraineană și tineretul român din sate vecine să aibă unde să muncească, să câștige bine, să se stabilească în sat, iar acesta să se dezvolte din punct de vedere demografic și cultural.

Oare sunt prea optimistă? Totuși, am nădejdea că cineva se va gândi ce e de făcut și chiar va întreprinde ceva.

Olimpia IVANICIUC

Amintiri din epoca de aur

Cu totul întâmplător, am dat peste adresele colegilor mei de la Școala Militară de Ofițeri în Rezervă, adică U.M. 01184 Bacău, plutonul 331 artilerie. După exact 40 de ani!

Oare ce mai este pe acele locuri? Unde o mai fi plutonierul Titu care ne învăța cântece patriotice? Îmi aduc aminte de cântecul

Țară, țară, vrem ostași!

„Suntem 20 de milioane“, asta acum 40 de ani. Acum, se zice că am mai fi cam 18 milioane. Ce s-a întâmplat cu cei 24 de colegi? Imaginați-vă că am avut comandant de pluton un căpitan. Școală severă și serioasă! Am participat la trageri reale pe poligonul de la Bârboși - Galați, unde am avut ocazia să văd cum trăgea vestita „Katiușa“, zisă și „Orga lui Stalin“. Am participat la parada de 23 august... De fapt, în 1971, singura dată când 23 august s-a sărbătorit pe 22 august. Pregătiri serioase, cheltuieli imense! Pentru ce?

Oare ce mai face fostul coleg de pluton Toth Laszlo? Se fofila de fiecare dată de la treburi gospodărești, justificându-se spunând „N-am înțeles comanda!“ Dar Nedal Iosif? El rezolva toate problemele tehnice ivite.

Alexandru Manciac era un baterist de excepție. Gheorghe Voicu era în stare să bată pasul de defilare greșit, adică piciorul drept cu mâna dreaptă, iar stângul cu stânga.

Iar elevul (așa ni se spunea) Nicolae Vârgolici era cel mai grozav „elev-bază“. Când se auzea comanda: „Bază elevul Vârgolici, adunarea!“, se și auzea un răcnet, „Bază“, iar noi intram în formație instantaneu.

Se pot spune multe. Pe vremuri se spunea că, dacă n-ai făcut armata, nu ești om! Dar acum? La urma urmei, tinerii erau instruiți încă din școală, apoi armata era armată, în plus „gărzile patriotice“. Acum câți tineri

mai pot lua linia de ochire, sau să bată pasul de defilare?

Dar cel mai dureros aspect este acela că în caz de vreun atac asupra noastră, câți tineri ar lăsa internetul și barurile spre a-și apăra țara cum se făcea pe vremuri?

Să nu uităm că „în regimul de tristă amintire“, ca să folosesc acest clișeu, armata a construit mii de blocuri, a lucrat în agricultură, a construit Canalul, Transfăgărășanul, Casa Poporului etc.

A fost scut și pavăză la inundații, la cutremur și câte și mai câte.

Să nu vină cineva să ne spună că armata chiar nu l-a ajutat cu nimic. Multora le-a fost greu, dar generației mele, care a trăit în internate și cămine studentesti, i-a fost un pic mai ușor în privința disciplinei.

La TVR 1 am urmărit o emisiune în care s-a arătat că, în 1930, Elena Caragea, dacă memoria nu mă înșală și eu cred că nu, a

Plutonul 331 UM 01184 Bacău

pus bazele leagănelor de copii abandonati, plasându-i pe unii dintre ei în familii înstărite care nu aveau copii. Acelor copii din leagăn li se spunea „Legănarii“. La sfârșitul emisiunii, un grup de copii din zilele noastre a dansat și a cântat, încheind cu „Țară, țară, vrem ostași!“. De aici mi-a venit ideea titlului...

Ce-ar mai fi de adăugat?

Ceva trebuie făcut. Niște pregătiri cu tineretul pentru apărarea patriei. Nu tu pre-militarie, nu tu gărzi patriotice. Chiar nu se poate face nimic?

Kolea KURELIUK,
locotenent în rezervă

Capela dintr-un singur pin

Ca om al locului, receptiv la evenimentele religioase din comună, n-am scăpat pe cât mi-a fost posibil participarea la ele. Și prin gând pios față de Dumnezeu le-am descris prin slove în ziar, cititorii aflând astfel de ridicarea de către enoriașii izvorenii a unui număr însemnat de capelițe după Revoluție, când religia și-a deschis larg

portile pentru orice credincios. Scriam astfel într-o știre că la noi aceste mici așezăminte de rugăciune sunt 22, necunoscând o altă așezare din zona Câmpulung Moldovenesc, atingând sau depășind acest record. Dragi cititori, aceste capelițe reprezintă indubitabil dragostea pentru Divinitate a ucrainenilor-huțuli. Probabil că astăzi,

când compun aceste rânduri, numărul acestor bisericuțe este mai mare. Eu mă voi referi însă la „capela dintr-un pin“ înălțată de meșteri dibaci din Măgura, localitatea Ulma conduși de Ștefan Marocico. I se spune „capela dintr-un singur pin“, deoarece toate lambriurile interioare și exterioare s-au realizat dintr-un singur arbore din specia respectivă. În aprilie 2001 avea loc slujba de sfințire a locului pentru capelă donat de Ana Jiga (trecută recent în neființă), iar în toamna aceluiași an, la 14 octombrie, preotul nostru paroh săvârșea

slujba de sfințire a micului locaș de cult deja ridicat cu hramul Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava - sărbătorit de atunci an de an la 15 iunie - pe stil vechi. Capela e situată la intersecția drumului principal unic cu cel care duce spre satul Brodina de Sus. O contribuție de seamă în bani și mână de lucru au avut-o locuitorii caselor din apropiere și primul gospodar al comunei, numele lor dorindu-se știute de Domnul.

Decebal Alexandru SEUL

Discursul președintelui Ucrainei, Viktor Ianukovyci, la sesiunea Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (Extrase)

*Mult stimat Domnule Președinte,
Mult stimat Domnule Secretar General,
Stimați membri ai Adunării,
Doamnelor și domnilor,*

Astăzi, am pentru a treia oară onoarea de a lua cuvântul în fața Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.

De această dată ca președinte al țării care deține președinția Comitetului de Miniștri. De aceea, simt o mare responsabilitate pentru conținutul dialogului nostru, pentru concretețea acțiunilor noastre comune în numele viitorului acestei organizații.

Anul acesta este un an deosebit pentru noi. Ucraina deține, pentru prima dată în istoria sa, președinția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, marcând, totodată, împlinirea a 16 ani de la intrarea în această organizație. Și tot în acest an sărbătorim 20 de ani de la proclamarea independenței.

Devenirea statului nostru este strâns legată de activitatea și dezvoltarea Consiliului Europei.

Stimați membri ai Adunării,

Lumea contemporană cu realitățile ei politice furtoase devine tot mai globalizată și mai interdependentă.

Ca urmare, Consiliul Europei care reunește, practic, întreg continentul european își redefinește rolul, sarcinile și scopurile ce îi vor permite să răspundă, în viitor, mai eficient la actualele provocări.

Suntem cu toții martori ai transformărilor ce au loc în Consiliul Europei, iar Ucraina, în calitatea sa de țară care prezidează Consiliului de Miniștri, este gata să contribuie la realizarea lor.

Organizația noastră lucrează intens la perfecționarea elementelor care vizează structura, operațiunile și bugetul, menite, în ultimă instanță, să asigure o nouă calitate activității legate de realizarea obiectivelor sale de bază, și anume dezvoltarea democrației, apărarea drepturilor omului și asigurarea supremației legii.

Dar, reforma începută nu este doar una administrativă. Eu aș numi-o instituțională și politică. Scopul principal al acestei reforme este definirea clară a funcțiilor și sferelor de competență ale Consiliului Europei în cadrul sistemului de structuri europene.

Prioritățile președinției Ucrainei în Comitetul de Miniștri sunt: apărarea drepturilor copiilor, drepturile omului și supremația legii în contextul democrației și stabilității în Europa, precum și consolidarea și dezvoltarea democrației locale menite să ducă la asigurarea scopurilor principale ale Consiliului Europei.

Aș vrea să subliniez, în acest context, importanța dialogului consistent al Adunării Parlamentare cu președinția ucraineană cu prioritate în sfera apărării drepturilor omului.

Trebuie menționat faptul că Consiliul Europei a creat, în această direcție, un sistem eficace de care beneficiază, astăzi, milioane de oameni.

Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și mecanismul de control al îndeplinirii prevederilor acesteia constituie fundamentul pe care se bazează astăzi toate acțiunile Consiliului Europei în sfera apărării drepturilor omului.

Tocmai de aceea, obligația noastră comună este de a asigura pe termen lung eficiența Curții Europene pentru Drepturile Omului și a sistemului juridic al Convenției.

Acest sistem trebuie menținut și folosit ca bază în perfecționarea și sistematizarea standardelor europene existente.

Aderarea Uniunii Europene la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului este o prioritate pentru întreaga Europă. Principalul său rezultat trebuie să fie consolidarea - vreau să subliniez acest lucru - sis-

temului european de apărare a drepturilor omului, precum și o mai bună interacțiune între cele două organizații. Beneficiile acesteia sunt evidente.

Democrația europeană nu are nevoie de concurență și de dublarea funcțiilor, ci de coordonare și de completare reciprocă a eforturilor instituțiilor care acționează în domeniul respectiv.

Europa unită a viitorului trebuie clădită pe o bază juridică sigură, iar un asemenea fundament îl formează, astăzi, normele și principiile după care se conduce în activitatea sa Consiliul Europei.

Doamnelor și domnilor,

Aș vrea să subliniez rolul important pe care l-a avut Consiliul Europei în consolidarea stabilității democratice pe continentul european. Un rezultat deosebit al Consiliului Europei în acest sens este raportul grupului de personalități de vază intitulat „A trăi împreună în Europa secolului al XXI-lea” pe care Adunarea Parlamentară intenționează să-l discute în această sesiune. Apreciez că concluziile acestui raport trebuie să fie analizate cu rigurozitate de Consiliul Europei atât la nivel guvernamental, cât și la cel parlamentar în vederea elaborării unui mecanism eficient de reacție la actualele provocări.

Un element important în ceea ce privește asigurarea stabilității democratice în Europa îl constituie dezvoltarea colaborării Consiliului Europei cu țările nemembre ale acestei organizații, dar care doresc să fie susținute în procesul de realizare a schimbărilor democratice interne.

Sunt convins că o astfel de colaborare, mai ales în ceea ce privește drepturile omului și în alte sfere de interes reciproc, este importantă și utilă.

Pe de altă parte, noi nu trebuie să uităm de obligațiile pe care le avem în spațiul Europei. Încheierea procesului de creare a zonei fără pedeapsă cu moartea în Europa, lupta împotriva violării drepturilor omului și soluționarea problemelor umanitare în cadrul conflictelor înghețate și nereglementate sunt alte sarcini importante ce stau în fața organizației noastre.

Între ele se numără și rezolvarea unor probleme juridice privind migrația ilegală, lupta împotriva comerțului cu carne vie, terorismului, corupției și crimei organizate.

Stimați membri ai Adunării,

Cu un an în urmă, de la această tribună v-am împărtășit planurile privind reformele din Ucraina. Am pus, atunci, în fața echipei mele o sarcină ambițioasă, aceea ca, în decurs de un an, să încheie toate obligațiile pe care le are față de Consiliul Europei.

Da, cea mai mare parte a proiectelor de legi necesare a fost elaborată. Proiectele de legi care se referă la activitatea organizațiilor publice, alegerea deputaților în Rada Supremă și la procese penale urmează procedurile de aprobare la diferite niveluri, inclusiv expertize internaționale.

O parte dintre ele sunt în dezbateră în Rada Supremă a Ucrainei.

Parlamentul a adoptat legi extrem de importante care se referă la accesul la informații publice, la prevenirea și combaterea corupției și la asistență juridică fără plată.

Multe s-au schimbat în bine în cursul acestui an. Sunteți martori ai acestor schimbări.

Totuși, trebuie să spun deschis că acest proces nu este deloc simplu și că pentru finalizarea lui sunt necesare eforturi suplimentare.

Democrația și drepturile omului, în primul rând respectul pentru libertatea cuvântului și de exprimare rămân în continuare la baza funcționării statului ucrainean.

Libertatea cuvântului și a mass-mediei este una dintre cele mai mari realizări ale Ucrainei în anii independenței.

Legea privind accesul la informația publică și Legea privind informația, în vigoare astăzi în Ucraina, permit stabilirea unor raporturi clare între reprezentanții puterii și presă, de asemenea, extind drepturile cetățenilor privind accesul la informații de importanță socială.

Se iau în continuare măsuri pentru crearea televiziunii publice în Ucraina. Realizarea acestui obiectiv va duce la ridicarea imparțialității informațiilor și va lărgi limitele democrației ucrainene și ale libertății cuvântului.

În încheiere, vreau să subliniez faptul că integrarea europeană rămâne o prioritate indiscutabilă și constantă a politicii interne și externe a Ucrainei.

Ideea integrării europene, într-adevăr, a unit societatea ucraineană. Ea este susținută atât de principalele forțe politice, cât și de majoritatea populației țării noastre.

Pentru mine ca președinte acești factori de unificare au cea mai mare valoare. De aceea, în cadrul contactelor la toate nivelurile cu reprezentanții Uniunii Europene insistăm asupra importanței includerii în Acordul de asociere a prevederii privind perspectiva noastră europeană. Sper ca vocea noastră să fie auzită.

Pasul următor în procesul integrării economice a Ucrainei în UE va fi zona aprofundată și atotcuprinzătoare de liber schimb.

Vreau să subliniez faptul că președintele Ucrainei, și conducerea UE doresc să încheie procesul de negocieri pe marginea Acordului de asociere și a zonei de liber schimb încă în acest an.

Sunt convins, de asemenea, că libertatea de circulație trebuie să rămână piatra de temelie a proceselor generale europene. Pentru noi este extrem de important ca cetățenii tuturor țărilor europene să aibă posibilitatea de a se deplasa liber în limitele spațiului nostru european comun.

Numai atunci Europa va scăpa definitiv de așa-numitele „linii de separare”.

Revenind la politica externă a Ucrainei, trebuie să remarc că, în ultimul timp, am ridicat relațiile noastre cu Federația Rusă pe o nouă treaptă. Sunt sigur că cei din sală vor fi de acord cu mine că din dezvoltarea pe toate planurile a colaborării strategice cu Rusia vor avea de câștigat nu numai popoarele noastre, ci și Europa și lumea în ansamblu. Această colaborare, nu poate fi îndreptată, prin definiție, împotriva altora.

De mai mulți ani, Ucraina este un contributor activ la securitatea europeană și internațională.

În acest context, nu pot să ocolesc o temă dureroasă ca aceea a existenței pe continent a conflictelor „înghețate”.

Dacă nu reglementăm aceste probleme complexe, pacea, stabilitatea și securitatea în Europa vor fi mereu amenințate.

În afară de aceasta, o asemenea situație nu contribuie la dezvoltarea durabilă a regiunii. Această problemă va ocupa un loc prioritar pe agenda președinției Ucrainei în Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, în 2013.

Stimați membri ai Adunării Parlamentare,

Sunt ferm convins că dezvoltarea unei societăți europene, în care un loc de frunte îl ocupă toleranța, înțelegerea reciprocă și coexistența pașnică a diferitelor popoare și culturi constituie cel mai important obiectiv al Europei unite a secolului al XXI-lea.

Datorită orientării sale general europene și experienței unice, Consiliul Europei este un lider incontestabil în acest proces. Sunt ferm convins că vom fi capabili să construim o Europă unită.

Acțiunile și valorile comune pe care le promovează și le extinde organizația noastră constituie o bază solidă a unei asemenea perspective.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

UCRAINA - mai aproape

În trecut, pe alocuri și până în preajma celui de al Doilea Război Mondial, cele mai importante personalități ale satului românesc erau preotul și învățătorul. Aceștia prestau și o serie de acțiuni ce nu făceau parte din atribuțiile lor. Deseori, spre exemplu, erau antrenați de către savanții vremii în adunarea de materiale lingvistico-dialectale, etnografice ori sociologice sau de altă natură. Celebru, în acest sens, este demersul fondatorului lingvisticii românești ca disciplină științifică, Bogdan Petriceicu Hasdeu. Pe baza chestionarului său lingvistic, cu ajutorul intelectualității satelor românești de pe întregul cuprins al țării, s-a adunat o adevărată „comoară” de materiale manuscrise, cuprinse în 18 volume masive, reunite sub titlul general *Răspunsuri la chestionarul lingvistic al lui B.P. Hasdeu*, ce se păstrează la Biblioteca Academiei Române, București.

Intelectualii satelor, de asemenea, au inițiat, în trecut, și tradiția alcătuirii de monografii ale localităților în care s-au născut ori au activat o îndelungată vreme. Dacă ne aducem aminte, această acțiune, după cel de al Doilea Război Mondial, mai exact prin anii '50, a constituit un fel de obligație a cadrelor didactice, treptat „avântul” acesta s-a atenuat.

Cu atât mai mare este meritul acelor profesori, care, astăzi, în condițiile social-economice cunoscute și în starea în care se află învățământul românesc și statutul personalului didactic, au putere, voință și entuziasm pentru a-și onora nobila lor profesie și chemare intelectuală la modul ideal - prin asemenea realizări.

Dintre naționalitățile conlocuitoare din România, concetățenii ucrainenilor, sârbii, s-au remarcat, încă înainte de 1989, prin acțiunea de alcătuire de monografii ale unor localități sârbești, publicate la Editura „Kriterion”.

Îmbucurător este faptul că, până în prezent, s-au tipărit și câteva monografii ale localităților din România cu populație preponderent ucraineană, cum ar fi: monografia comunei sucevene Dărmănești a profesorului Victor Cozariuc, monografiile satelor maramureșene Ruscova, ale profesorilor Vasile și Liuba Horvat, respectiv, a comunei Poienile de sub Munte, a regretatului Olexa Beuca, decedat luna trecută, monografia satului Copăcele din Județul Caraș-Severin, a profesorilor Ion și Vasile Chimpan, precum și o monografie mai deosebită ca profil științific, „Ucrainenii din Maramureșul Românesc”, a profesorului Vasile Cureleac. Aceste monografii pot fi apreciate și ca o îndatorire sfântă a autorilor față de localitățile lor natale.

Cu atât mai nobil este gestul când monografiile ale localităților cu populație ucraineană (sau de altă naționalitate) sunt alcătuite de autori români, care nici nu s-au născut acolo, ci au fost „adopți” ca adevărați fii, prințând „rădăcini” adânci în „solul” fertil. Unul dintre asemenea autori, stimat de obștea locală și de către aceia care îi cunosc realizările, este profesorul școlii din comuna Izvoarele Sucevei, Ion Aflorei, un vechi și asiduu colaborator al „Curierului ucrainean”, al publicațiilor sucevene ori naționale.

Născut în frumosul ținut al Neamțului, față de care poartă în suflet un dor nestins („...nimic nu-i mai frumos ca... iarba verde de acasă”, notează dânsul într-o corespondență din „Craii nou”, Suceava) și nu rareori îi transpare în gând meditația consonantă cu trăirile intime ale lui Octavian Goga din „De ce m-ați dus de lângă voi...”, Ion Aflorei, după absolvirea fac-

ultății, a fost repartizat (pare-se, începând cu anul școlar 1978/1979), la școala din Izvoarele Sucevei. Periodic (între 1981-1996-1997; 1998-1999) a ocupat, ocupa și în 2008/2009, funcția de director (cum reiese din monografia publicată în 2009).

Remarca privind „rădăcinile” sale adânc înfipte în solul huțul vizează și faptul că domnul Ion Aflorei s-a stabilit, cum se vede, definitiv în această localitate, soția sa, doamna Viorica, provine dintre oamenii locului și este profesoară de limba ucraineană (având și gradul

Blazonul dascălului onorat

didactic II), amândoi, împreună cu cele două fiice ale lor alcătuind o familie model, respectată și stimată.

Afară de îndeplinirea exemplară a misiunii sale de dascăl, domnul profesor Ion Aflorei a desfășurat, desfășoară și în prezent o bogată activitate științifică, comparabilă cu aceea a unui cercetător de profil. Dacă aruncăm o scurtă privire asupra listei de lucrări publicate până în prezent, ajungem la concluzia că dânsul s-a aplecat cu toată seriozitatea și la modul științific asupra studierii sistematice a aspectelor preponderent istorico-etnografico-geografice (dar și demografice, culturale etc.) ale comunei Izvoarele Sucevei și ale localităților vecine, Cârlibaba, Moldova-Sulița ș.a. În lucrările sale, adevărate cercetări academice de profil, sunt abordate diverse teme, cum ar fi: așezarea topografică a gospodăriilor huțule (*Risipirea gospodăriilor...*, „Curierul ucrainean”, nr. 67-68, 2000), cătune huțule pe cale de dispariție (*Cătune amenințate cu dispariția*, idem, oct., 2003), casa huțulă tradițională (*Casa de lemn*, „Atlas Supermagazin”, Buc., 1999), ocupații huțule tradiționale (*Pluțaritul...*, „Curierul ucrainean”, nr. 80, 2000; *Tradiții și datini la huțuli - încondeierea ouălor*, idem, 2000; *De vorbă cu un meșter huțul*, idem, aug., 2000; *Portret de meșter*, „Craii nou”, aug., 2005), fauna montană locală (*Cerbul carpatin și prelucrarea artistică a coarnelor de cerb. Calul huțul*, idem, nr. 81, 2001), problemele satului și autogospodărirea acestuia în trecut și astăzi (*Primar de altădată*, „Craii nou”, 2007; *La sfat cu un om al satului*, „Curierul ucrainean”, iunie, 2001), înfățișarea, frumusețea și atractivitatea peisajului montan local (*Defileul Cârlibaba*, „Atlas Supermagazin”, 1997; *Mai aproape de cer*, „Craii nou”, 2007; *Invitație pe valea Brodinei*, idem, ian., 2008; *O oază de liniște: Cobiloara-Grun*, „Curierul ucrainean”, 2008), obiceiuri huțule care nu se mai practică (*Hora de la Zubrău - o nedeie apusă*, idem, 2003), spicuri din bogatul umor huțul, traduse în limba română (*De prin sat am adunat*, „Craii nou”, febr., 2008). Deosebit de prețioase par a fi articolele în care autorul arată cum anume cele adunate de el și făcute publice pot fi utilizate în procesul didactic (*Utilizarea metodică a studiului „Monografia comunei Izvoarele Sucevei” la lecțiile de geografie*, revista „Școala”, Inspectoratul Școlar Județean, Suceava, nr. 1, 2005; *Aplicație practică la obârșiile Moldovei*, „Craii nou”, iunie, 2009).

Având o bogată experiență, dobândită pe parcursul unui întreg șir de ani de activitate, domnul profesor Ion Aflorei, ca nimeni altul, cunoaște situația reală a generațiilor de elevi, preocupat fiind și de starea aceloră cu dificultăți materiale (*O categorie ignorată: copiii nevoiași*, „Tribuna Învățământului”, 2000). Aceeași experiență îndelungată și, oricum ar fi privită astăzi, responsabilitatea manifestată în procesul

didactic, îl îndeamnă să arate factorilor responsabili că nu toate cele preconizate și adoptate în „vârful puterii” ar putea ameliora situația din învățământ, spre exemplu, comasarea școlilor, ceea ce ar genera nedoritul fenomen al analfabetismului (*Comasare și... analfabetizare*, „Tribuna Învățământului”, 2000), fenomen care, ce-i drept, și fără această măsură, de la o vreme încoace, a început să dea „semne” înfricoșătoare privind „amploarea” sa, în viitor.

Suita de articole privind diversele aspecte ale comunei Izvoarele Sucevei, au fost publicate de profesorul școlii locale, Ion Aflorei, în „Curierul ucrainean”, „Craii nou” ș.a., aproape în paralel cu reeditarea, succesivă și de fiecare dată îmbunătățită, a studiului monografic al localității respective, după cum urmează: Crâmpie de fapte și vorbe la obârșiile Sucevei

cu asupra de măsură

(Editura Amadoros, Câmpulung Moldovenesc, 2005), Noi crâmpie de fapte și vorbe la obârșiile Sucevei (aceeași editură, 2006), Depresiunea Izvoarele Sucevei. Considerații fizico-geografice (Editura PreText, Câmpulung Moldovenesc, 2008). Domnia sa este și coautor, alături de M. Mamaischi și A. I. Șoloc, al lucrării Moldova-Sulița, o comună din Munții Bucovinei. Studiu monografic, Editura Accent Print, Suceava, 2008.

Ultima versiune a monografiei localității în care trăiește și activează domnul Ion Aflorei, Izvoarele Sucevei, o comună din Munții Bucovinei. Studiu monografic (Editura Accent Print, Suceava, 2009, 334 pag.), este o lucrare complexă și desăvârșită din toate punctele de vedere, bazată pe o bibliografie aproape exhaustivă, concepută și realizată conform înaltelor exigențe ale studiilor academice de profil.

Cum e și firesc, această monografie masivă debutează cu prezentarea detaliată, ca într-un veritabil tratat științific, a așezării geografice a comunei Izvoarele Sucevei (în nord-vestul județului Suceava, spre marginea Obcinelor Bucovinei, la 52 km de Câmpulung Moldovenesc, 122 km de municipiul Suceava, 80 km de orașul Rădăuți, la granița cu Ucraina) pe „un sistem de culmi” „de înălțime mijlocie” (1100-1200 m) și vârfuri (Hrobi - 1506 m, Bobeica - 1343 m, Hrabusna, Pohoniș - 1361 m, Rosochata - 1282 m), cu păduri (3/4 din teritoriul), presărate cu pășuni abundente (1/5 din suprafață), însumând 132,70 km² (= 2,2 % din suprafața județului Suceava).

Climatul comunei este unul temperat-continental moderat, cea mai caldă lună a anului fiind iulie (15 C), iar cea mai rece - ianuarie (-6,4 C). Specifică localității este „inversiunea termică” iarna (diferența de altitudine de 716 m între culmi și fundul văilor determină staționarea aerului rece pe văi zile în șir), dar și vara, favorizând producerea unor fenomene hidrometeorologice ca roua, bruma, ceața sau mări de nori cu plafon coborât, ceea ce favorizează precipitații atmosferice bogate, înregistrându-se 95,8 zile pe an cu precipitații sub formă de ploaie și 51,2 zile cu precipitații sub formă de ninsoare, stratul de zăpadă de 25,6 cm fiind prezent în 8 luni din an, și în mai, de 0,3 cm.

Subcapitolul *Meteorologia populară* prezintă un „deliciu”, „descrețind”, prin nota hazlie a unor „preziceri” huțule, fruntea cititorului, „bombardată” cu date, procente, tabele, completate, fericit, de hărți, fotografii (alb-negru și color) ale formelor reliefului.

(Continuare în numărul următor)

Ioan REBUȘAPCĂ

Narațiunile versificate ale Mariei Oprișan izvorăsc din străfundurile ființei în care „zburdă” ludicul copilăriei, reușind să transfigureze conștiința cititorului în spațiul sensibilității acaparatoare a inocenței. Universul imaginarului autoarei se definește prin sinceritatea gândului, prin naturaletă rostirii și prin inocența fabulelor propuse lectorului. Chiar poemul situat în debutul volumului, *Învățătoarea noastră*, deschide poarta spre „paradisul pierdut” al copilăriei fiecărui cititor aflat, ori în ipostaza neofitului, ori a celui căruia i se declanșează memoria trecutului.

Poemele scriitoarei emană un puternic spirit educativ, capabil să modeleze fragilitatea ființei celor mici. Prin această funcție moralizatoare, volumul *Să vă spun o poveste*, publicat în 2010, cu sprijinul financiar al UUR, se înscrie în categoria cărților destinate copiilor și perioadei copilăriei. Oferind o multitudine de „felii de viață”, cuprinse în secvențe epice bine definite, cartea Mariei Oprișan reușește întru totul să declanșeze anumite sentimente și stări constructive ce provoacă o emulație a cititorului cu propria-i ființă. Citindu-le, micii lectori pătrund în lumea imaginarului în care „defilează” o mulțime de personaje capabile să „corporalizeze” numeroase psihologii umane situate undeva între tiparul modelului și cel al antimodelului. Orice copil care pătrunde în acest univers captivant, în mod involuntar, este copleșit de o stare reflexivă, prin care încearcă să-și definească statutul propriu în raport cu viziunea și comportamentul celor care populează spațiul ficțiunii. De exemplu, în *Șoricelul naiv* autoarea vorbește despre dragostea maternă focalizată pe crearea unei atmosfere armonioase „puiului” ei. Dincolo de manifestarea acestei iubiri, scriitoarea scoate în evidență atât naivitatea juvenilă a celui aflat la începutul vieții, cât și incapacitatea acestuia de a preconiza anumite pericole ascunse în spatele aparenței. Un alt poem în care Maria Oprișan vorbește de rolul matern în formarea copiilor este *Iedul*. Autoarea își încheie povestea versificată cu o morală, potrivit căreia toți părinții ar trebui să participe activ la educarea propriilor copii, încă de la o perioadă fragedă.

Sub raportul construcțiilor retoricii epice, ies în evidență interogațiile acaparatoare care au rolul de a stârni sentimente, amintiri și melancolii, create de distanțarea etapei maturității de perioada libertății depline. Structurate sub forma ghicitorii, micile discursuri ale autoarei provoacă o stare de curiozitate ce pune stăpânire pe ființa oricărui lector. Acesta este interesat de modul în care vor evolua personajele, gândind, în paralel cu scriitoarea, propria perspectivă asupra reacției eroilor.

Dincolo de caracterul ludic și alegoric al poveștilor propuse, Maria Oprișan transmite numeroase pilde ce ar putea constitui un fundament al educării sănătoase a copiilor. Creatoarea spațiului ficțional se adresează acestora cu gândul de a-i învăța lucruri simple, necesare în viață, și de a contribui la formarea și la cristalizarea personalității lor. Imaginarul copilăriei în care Maria Oprișan își îmbracă povețele se distinge prin inocență și prin puritate. Pentru a-i conferi credibilitate, actanții care întruhidează binele sunt situați în antiteză cu cei care reprezintă forțele răului. Cei mici trebuie să înțeleagă coexistența celor două puteri, Binele și Răul, dar, în același timp, trebuie să știe că depinde numai de ei care dintre cele două forțe va fi stimulată și promovată în viață.

Micul volum de creații epice, *Să vă spun o poveste*, este destinat copiilor aflați în plin proces

al inițierii. Prin poemele sale narrative, autoarea reușește să stârnească atenția celor mici, prin structura graduală a fabulelor. Întotdeauna, după nararea unei pilde, spre final, Maria Oprișan deconspiră morala poveștilor, ceea ce ar trebui să rețină fiecare copil, pentru a putea pătrunde în lumea responsabilității și pentru a intra pregătit în „furtuna” vieții. Propunându-și să facă o reprezentare cât mai veridică a relațiilor complicate, dar, în același timp, simple, întâlnite pe parcursul existenței, autoarea creează un spațiu al imaginarului, în care este creionată legătura indisolubilă dintre om și natură, reprezentată de antropomorfizarea fantasticului. Scriitoarea pare să atragă atenția asupra faptului că întâmplările

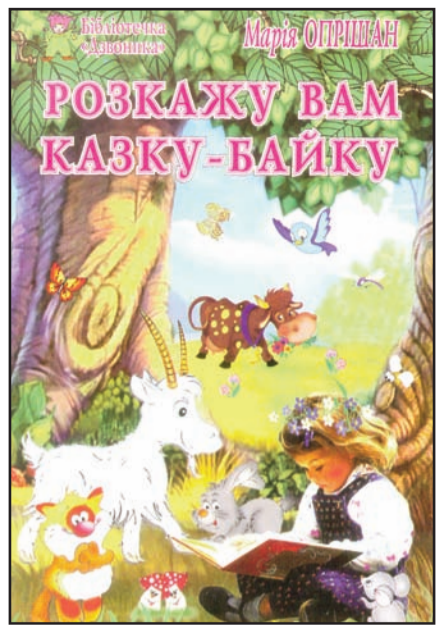
vieții nu culminează întotdeauna cu un deznoământ fericit. Ea își gândește finalul poveștilor, fericit sau trist, tocmai pentru a provoca sentimente puternice care să conducă la puterea reflecției asupra necesității promovării unui comportament adecvat și a unei atitudini constructive, atât în spațiul mundan, cât și în mediul familial.

Din poemele oferite de Maria Oprișan se desprind câteva idei: rolul extraordinar al dascălului în viața fiecărui copil, dus până la identificare cu modelul mamei; faptul că atunci când omul își exprimă perpetua nemulțumire, el poate cădea victimă propriei naivități; munca cinstită și comportamentul moral aduc întotdeauna recompense, fie spirituale, fie materiale, însă aroganța și lenevia culminează întotdeauna cu un eșec; lauda de sine și frumusețea de moment sunt sortite perisabilității, în timp ce activitatea care este săvârșită în timp, cu răbdare și cu perseverență, este inclusă în rândul lucrurilor perenității; necesitatea „de a lectura” esența vieții, dincolo de aparența înșelătoare; nevoia de a ne aprecia întotdeauna, cu obiectivitate, adevăratul potențial afectiv, intelectual și material; evaluarea greșită a acestuia poate conduce la eșec, acest lucru putând fi cauzat și de viclesugul „celuilalt”, alături de care ne aflăm în competiție; nevoia părinților de a participa activ și responsabil la educația copiilor; nu întotdeauna, prin păcăleală, putem reuși în viață, uneori cădem victimă propriei minciuni; munca ne poate scăpa de tot felul de impedimente create în jur, însă, prin muncă și prin perseverență, putem învinge obstacolele apărute în drumul nostru spre reușită; atunci când facem un bine, recompensa poate să nu apară imediat, însă, cu certitudine, ea nu va întârzia să se arate; fiecare dintre noi are rolul și rostul său în viață, cu toate avantajele și dezavantajele sale, pe care însă trebuie să ni le asumăm; necesitatea de a promova un comportament adecvat atât în cadrul familiei, cât și în cadrul societății; omul care muncește cinstit nu poate fi învins de nimeni și de nimic etc.

După cum scriam la începutul recenziei, poemul care deschide micul volum de narațiuni, *Învățătoarea noastră*, are rolul de a surprinde prima formă instituționalizată a procesului devenirii oricărui copil. Pentru a exprima afectivitatea relației indisolubile stabilite între copil și dascăl, autoarea urmărește două perspective ale proiecției sale epice. Pe de o parte, reușește să apropie copiii de primul simbol al modelării existenței, pe de altă parte reușește să stârnească anumite retrospectivități în conștiința maturului, determinându-l să-și îndrepte privirea spre „paradisul pierdut” al propriului trecut. Interogațiile prezente pe parcursul poemului constituie o invitație adresată naratarului extradiegetic de a participa activ la periplul existențial pe care îl străbate

Maria Oprișan. Prin întrebările puse, autoarea reușește să declanșeze memorie afectivă a oricărui care intră în contact cu poemele ei.

Sub aspectul structurii, se constată omniprezența persoanei a II-a, prin intermediul

căreia autoarea stabilește o legătură directă cu lectorul inocent. În acest caz, vorbim de

doi parteneri, scriitoarea și micul cititor, în călătoria imaginară în lumea poveștilor. Dacă în acest periplu, autoarea se distinge prin sinceritate, prin blândețe și printr-o puternică dorință de a participa activ la modelarea personalității neofitilor, celălalt partener extratextual se remarcă prin curiozitatea specifică exploratorului.

Tema centrală a poemelor este cea a formării personalității copiilor, prin exemple diverse prezentate într-un mod atractiv, caracteristice vârstei copilăriei. Reflectată din mai multe perspective și prin mai multe întâmplări, tema implică un întreg proces inițiat la care participă mai mulți factori: părinții, copiii, natura și animalele. Poveștile versificate sunt prezentate coerent, urmând gradual toate momentele subiectului. Însuflețirea narațiunilor este făcută de personaje dinamice. Pentru a se apropia cât mai mult de spiritul educativ, crearea spațiului imaginar își pune copiii să învețe din propriile greșeli, însă nu uită să sublinieze și reușitele acestora. De aici pornesc situațiile polifonice care reușesc să coopteze diverse avataruri ale condiției umane care întruhidează numeroase comportamente: un pescar îi recompensează pe cei care s-au implicat în muncă, excluzându-i pe leneșii care s-au rezumat doar să privească de pe margine; din cauza lipsei unei activități, un domn întâmpină numeroase probleme de adaptare; un tânăr obișnuit cu munca poate face față tuturor vicisitudinilor vieții; copilului nematurizat, necizelat, care nu știe cum să se comporte în societate, printr-o întâmplare, oamenii îi dezvăluie adevărata cale a responsabilității și a conduitei umane etc. Dincolo de aceste comportamente, își fac simțită prezența și animalele, cu adevăratele lor caracteristici care pot ascunde virtuți sau vicii umane: vulpea - șiretenia, ipocrizia, iedul - zburdălnicia, neastâmpărul, racul - stagnarea sau regresul, dar și cumpătarea, motanul - șiretenia etc.

Punctul comun îl constituie forța metamorfозării care permite o întruhideare a virtuților sau a defectelor umane, care vor fi cunoscute de cei mici, mai târziu. Dincolo de caracterul ludic și alegoric al poveștilor propuse, scriitoarea transmite multiple pilde ce ar putea constitui un fundament al educării sănătoase a copiilor.

Orice carte își atinge scopul în măsura în care reușește să penetreze în conștiința cititorului, stârnindu-i anumite interogații, modificându-i anumite perspective asupra mundaneității sau confirmându-i viziunea asupra lumii. Volumul Mariei Oprișan conține acel „sâmbure” din care se nasc întrebări profunde asupra vieții și asupra comportamentului uman.

Gheorghe ANDRAȘCIUC

Viața lui Taras Șevcenko

(Urmare din numărul anterior)

P. Zaițev revine la Kiev, începe să predea pedagogia la Academia de Științe Pedagogice, concomitent devine membru al Radei Centrale și, de asemenea, șef al Cancelariei secretarului general pentru învățământ (1917). În timpul hatmanatului, el e director al Departamentului de Afaceri Generale din Ministerul Învățământului, fără să abandoneze activitățile pedagogică și editorială, fiind mai ales redactor al Editurii *Drukar*, al revistei „Nașe mynule”, un colaborator apropiat al Cărturarului. Mykola Zerov în Întâlnirile mele cu H. I. Narbut, între cei „trei stâlpi” ai cercului de colaboratori de la „Nașe mynule”, alături de H. Narbut și V. Modzalevskyi, îl numește pe Pavlo Zaițev, care „aducea cu sine atașamentul față de oameni și față de tot ce era interesant în oameni, ceea ce făcea din el un talentat pedagog și un minunat organizator” (M. Zerov. *Corolarium*, München, 1958, p. 149-150). Atunci se și nascuse ideea creării unui Kozma Prutkov ucrainean - Lupu Hrabuzdov-Hrabuzdenko; vesele povestiri a compus P. Zaițev și parodiind propriul nume¹. Tot el e cel care-l aduse pe M. Zerov în acest cerc și tot el l-a făcut un apropiat colaborator al Cărturarului. Merită amintit și faptul că ideea culegerii de traduceri Antologia i-a fost sugerată lui M. Zerov tot de P. Zaițev (p. 150-151). În anii 1918-1919, din revista „Nașe mynule” au apărut în total patru volume, dar în istoria cărții ucrainene aceste patru numere sunt adevărate nestemate. În ele au apărut unele dintre lucrările lui P. Zaițev: *Cartea Facerii*, ca document și operă, *Noi documente despre Hulak*, *Primele poetese ucrainene din veacul al XIX-lea*, *Noi materiale la biografia și opera lui T. Șevcenko*; publicarea unor serii de documente și recenzii; lucrările lui P. Zaițev au ocupat aproape întreg volumul I al revistei. Pe lângă aceasta, tânărul entuziast acordă o atenție deosebită și Academiei de Științe - a fost membru în câteva comisii, a luat parte la redactarea publicațiilor Academiei. Dar în anul 1919, savantul a fost nevoit să părăsească Kievul, după care s-a implicat direct în mișcarea din acea epocă de eliberare a poporului ucrainean. În 1920, este șeful Secției Cultural-Educative a Republicii Populare Ucrainene (RPU), în 1921, este membru al Radei RPU la Tarnov. Din 1921, se află la Varșovia, mai întâi ca secretar al misiunii diplomatice a RPU, iar apoi, între 1922-1924, ca secretar al Comitetului Central Ucrainean. Concomitent, predă la Universitatea din Varșovia (1921-1939) limba ucraineană și istoria limbii, precum și latina și ucraineana la Studium Teologie Ortodoxe. Tot atunci devine colaborator al Institutului Științific Ucrainean, unul dintre așezămintele culturale

ucrainene de seamă ale emigrației care-și desfășura activitatea la Varșovia (a fost înființat în 1930 și a funcționat până în 1939). E suficient să amintim că acest institut a editat aproape 70 de volume de diverse publicații, între care 54 de volume de Anale. Între 1934-1939, Pavlo Zaițev începe editarea operelor lui Taras Șevcenko, care în cele 16 volume se dorea a fi o ediție de opere complete, dar până în 1939 au apărut doar 13 volume. Pentru aceasta, cercetătorul a elaborat o concepție textologică de editare a operelor poetului (în V. II, Varșovia, 1934) și s-a străduit ca ediția să fie exemplară. În ea urmau să intre nu numai toate scrierile lui T. Șevcenko, dar și traducerile în alte limbi, iar povestirile scrise de poet în limba rusă apăreau și în traducere ucraineană. Ediția era însoțită de comentarii documentate și de articole ale lui P. Zaițev, ceea ce îi conferea o valoare științifică deosebită. Tot pentru aceasta a elaborat P. Zaițev și monografia sa *Viața lui Taras Șevcenko* pe care o reedităm acum. Autoritatea lui P. Zaițev ca șevcenkolog era atunci foarte mare și în consecință, în 1938, P. Zaițev a fost ales președinte al Comisiei de studii șevcenkiene din cadrul Societății Științifice „T. Șevcenko”, precum și membru titular al acestei prestigioase Societăți. Pe lângă aceasta, în 1934, cercetătorul a publicat în polonă o foarte interesantă lucrare: *Șevcenko și polonezii*, iar în 1938 a prezentat în cadrul Societății referatul T. Șevcenko în traduceri rusești. *Viața lui Taras Șevcenko* a încununat strălucit studiile șevcenkiene ale lui P. Zaițev. Nu vom relata anevoioasa istorie a editării acestei cărți, ea a fost redată în prefața lui M. Hlobenko; pentru noi, e interesant să remarcăm că aceasta intra ca parte componentă a grandiosului plan de editare a operelor complete ale lui Taras Șevcenko, fără omisiuni și tăieri, fără speculații ideologice. Din anul 1941, P. Zaițev s-a stabilit în Germania, la Berlin, unde a colaborat la reviste ucrainene precum „Ukrainskyi visnyk”, organ al Uniunii Naționale Ucrainene (UNU; a apărut la Berlin între anii 1936-1945) și la hebdomadatul pentru muncitorii ucraineni, deportați la muncă în Germania („Ukraineț”; a apărut între anii 1942-1945). Mai apoi, savantul a ajuns în taberele deportaților. Odată cu înființarea Uniunii Naționale Statale Ucrainene (UNSU), partid politic al emigrației (creat la Congresul din 25-26 mai 1946 în Germania), P. Zaițev devine membru al acestuia. Partidul reunea mai cu seamă emigranți din fosta RPU. În 1963, devine membru al Radei Naționale Ucrainene din partea UNSU. Continuă să conducă Comisia de studii șevcenkiene din SNT și este ales membru al Academiei Libere Ucrainene de Științe (1946-1951). În 1948, ALUȘ din Europa îl alege pe P. Zaițev director al Institutului de Studii Șevcenkiene. În 1949, editează la Blomberg primul caiet *Din filmul amintirilor*. Din 1958, savantul activează în cadrul Universității Libere Ucrainene, iar în 1963 este ales decan al Facultății de Filosofie, din 1965 devine prodecan. A organizat cursuri de vară în domeniul ucrainisticii.

Și în anii de după război, P. Zaițev are o susținută activitate în domeniul studiilor șevcenkiene, scrie articole și ține conferințe. Moartea l-a surprins în clipa când încheia cercetarea pentru *Etica și estetica lui Șevcenko*. Au rămas neterminate *Comentarii asupra amintirilor despre Șevcenko ale contemporanilor săi și Creația lui Șevcenko*. „Ultimii ani ai vieții lui Pavlo Zaițev au fost ani grei, - scrie în necro-

logul său N. Polonska-Vasylenko. Era complet singur și era evident că forțele i se împuținează. În anul 1964, a fost grav rănit la picior într-un accident de automobil, în 1965 a fost rănit din nou (a nimerit sub tramvai), iar de traumatismele provocate acum nu s-a mai vindecat. Dar, deși grav rănit și zăcând în spital, Pavlo Ivanovyci nu-și pierde buna dispoziție și nu disperă” (*Însemnări științifice*, Universitatea Liberă Ucraineană, 1965-1966, nr. 8, München, p. 228). Savantul moare la 2 septembrie 1965. La 6 septembrie este înmormântat în cimitirul Waldfriedhof².

O astfel de viață, plină de greutate, pilduitoare, străbătută de cataclisme și energie nestăvilită, a trăit acest neobișnuit bărbat. Încă nimeni n-a adunat în volume moștenirea lui P. Zaițev din domeniul studiilor șevcenkiene și, în general, a studiilor literare - este, desigur, o chestiune a viitorului. Însă o culme a eforturilor sale științifice rămâne editarea operelor lui T. Șevcenko și monografia *Viața lui Taras Șevcenko*. De altfel, această monografie a fost cea de-a doua etapă decisivă în înțelegerea vieții și operei celui mai mare poet al Ucrainei, după fundamentala lucrare a lui O. Konyskyi *Taras Șevcenko-Hruțivskyi. Cronica vieții lui*, care a apărut în două volume la Lviv (vol. I, 1898, vol. II, 1901). Scrisă ca și *Cronica* lui O. Konyskyi într-un stil vioi, scripitor, ea înglobează în sine o sumă de cunoștințe despre T. Șevcenko, existente la timpul scrierii ei, și se deosebește de ulterioara biografie academică a poetului alcătuită de E. Kyrlyuk, E. Șabliovskiy și V. Șubravskiy (prima ediție - K., 1964) prin aceea că e scrisă de o pană liberă, fără precauții ideologice și falsificări de care e plină amintita biografie academică. „În *Viața lui Taras Șevcenko*, - după cum scrie N. Polonska-Vasylenko în deja citatul necrolog, - pe fondul larg al vieții din Ucraina de la mijlocul veacului al XIX-lea, este înfățișată statura lui Șevcenko nu numai ca poet popular cu căciulă din blană de miel, dar și ca un strălucit, cultivat și încântător european, care-i uimea atât pe țărani neștiutori de carte, cât și pe aristocrații ucraineni și trezea în toți adormitele sentimente patriotice” (p. 228). Interesul pentru Taras Șevcenko și epoca în care a trăit poetul este de înțeles la Pavlo Zaițev, întrucât el însuși a aparținut de epoca, așa-zisă, de renaștere a spiritului național, de renaștere a noului spirit, de această dată revoluționar. De aceea și activitatea științifică a savantului este atât de strâns împletită cu activitatea politică - un lucru absolut firesc într-o epocă de avânt al mișcării de eliberare națională. E de la sine înțeles, de asemenea, că renașterea Ucrainei nu putea avea loc fără restituirea și reevaluarea importanței sacrelor valori naționale.

¹ Zaițev = aprox. Iepurescu (C.Ir.)

N.B. Notele acestei cărți aparțin: autorului (P.Z.), redacției originalului (Red.) și traducătorului (C.Ir.)

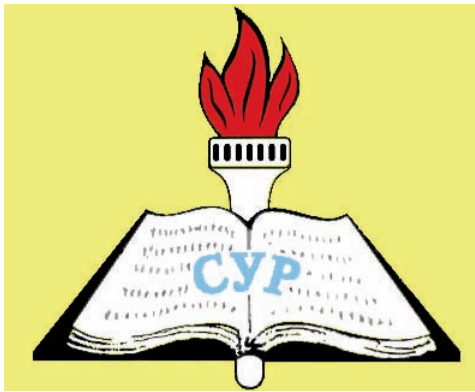
² Aflat în orașul München (C.Ir.)

(Continuare în numărul următor)

Traducere de Corneliu IROD

Congresul al VI-lea al Uniunii Ucrainenilor din România

(Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara,
30 septembrie - 1 octombrie 2011)

Proiectul de modificări ale Statutului Uniunii Ucrainenilor din România

CAPITOLUL I

Denumirea și scopurile organizației

Art. 1. Denumirea organizației este **UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA**, prescurtat **UUR**, denumire ce va fi respectată în toate documentele și în relațiile cu instituțiile din țară și străinătate.

Sigla organizației este reprezentată de o carte deschisă cu inscripția CYP și o făclie aprinsă pe fundal, într-un pătrat pe fond galben.

Art. 2. Uniunea Ucrainenilor din România este o organizație cu profil etnic, neguvernamentală, neconfesională și nonprofit, cu personalitate juridică dobândită în baza Legii nr. 246/2005, cu deplină autonomie, care-și desfășoară activitatea în concordanță cu prevederile Constituției și ale legilor în vigoare din România, ale prezentului statut, precum și cu documentele internaționale referitoare la drepturile minorităților naționale.

Uniunea Ucrainenilor din România este organizație reprezentativă parlamentară a comunității ucrainene, face parte din Consiliul pentru Minoritățile Naționale din România, iar prin publicațiile ei, din Asociația Presei Minorităților Naționale din România.

Potrivit art. 62 din Constituția României și prevederilor legilor electorale ale României, UUR este o organizație asimilată cu partidele și organizațiile politice.

Uniunea Ucrainenilor din România este membră a Congresului Mondial al Ucrainenilor (SKU), a Congresului European al Ucrainenilor (EKU), a Consiliului Mondial Ucrainean de

Coordonare (UVKR) și a Asociației pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotarele Ucrainei (Asociația „Ucraina – Lumea“).

Sediul organizației este în București, strada Radu Popescu nr. 15, sector 1.

Durata organizației este nelimitată.

Art. 3. Scopul fundamental al Uniunii Ucrainenilor din România constă în apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene, renașterea și formarea unității și conștiinței naționale, protejarea drepturilor individuale și colective ale membrilor săi și în întărirea raporturilor de colaborare româno-ucrainene.

Art. 4. În vederea realizării acestui scop, UUR:

a) apără drepturile, demnitatea și interesele comune ale persoanelor aparținând minorității ucrainene;

b) colaborează cu organele puterii de stat centrale și locale în vederea rezolvării problemelor comunității ucrainene;

c) poate primi de la organizațiile umanitare din țară și din străinătate ajutoare pe care să le acorde persoanelor nevoiașe și comunităților locale ucrainene;

d) protejează și întreține patrimoniul material și spiritual al comunității ucrainene;

e) susține participarea organizațiilor sale componente și a membrilor săi la proiecte naționale și internaționale în diferite domenii;

f) acționează pentru asigurarea condițiilor necesare exercitării dreptului la învățatură și instruire în limba maternă;

g) colaborează cu instituțiile de învățământ, știință și cultură pentru studierea și cercetarea istoriei, limbii, culturii materiale și spirituale a ucrainenilor din România, încurajează și susține elaborarea și editarea unor lucrări în domeniile amintite de către oamenii de știință din rândul comunității ucrainene;

h) organizează congrese, simpozioane, conferințe și colocvii, conferințe de presă, manifestări culturale și sportive, expoziții, excursii, festivaluri, lansări de carte ș.a.

i) asigură condiții pentru participarea delegațiilor săi la diverse întruniri internaționale;

j) desfășoară activități în mass-media, colaborează cu presa scrisă și audiovizuală cu scopul de a reflecta viața minorității ucrainene din România, de a populariza cultura, istoria și tradițiile ei și de a ridica prestigiul Ucrainei și al poporului ucrainean;

k) acționează pentru cunoașterea reciprocă și întărirea bunei vecinătăți între popoarele română și ucraineană;

l) întreține relații cu reprezentanțele diplomatice ale Ucrainei în România, cu instituțiile de stat ale Ucrainei, cu organizațiile neguvernamentale ucrainene din patria istorică;

m) reprezintă minoritatea ucraineană la toate nivelurile în relațiile cu organele oficiale ale puterii de stat din România și cu organizațiile neguvernamentale interne și externe;

n) propune candidați proprii la alegerile locale și parlamentare;

o) editează și difuzează ziare, reviste, lucrări beletristice și științifice, precum și alte publicații;

(Continuare în pagina 3)

p) promovează o imagine veridică a activității comunităților ucrainene din România pe plan intern și internațional prin mass-media și site-ul UUR;

r) acordă diplome de merit și instituie premii, sprijină olimpiadele școlare și recompensează elevii și studenții care s-au remarcat la învățătură;

s) face demersuri în vederea obținerii bursei de studii pentru persoanele de etnie ucraineană, acordă facilități membrilor săi (stabilire de contacte, stagii de documentare) pentru călătorii în Ucraina și în alte țări.

Art. 5 Limba oficială a UUR în activitatea ei internă este limba ucraineană, la nevoie se va utiliza și limba română.

CAPITOLUL II

Membrii Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 6. Membrii UUR sunt membri fondatori, membri activi, membri de onoare. Poate deveni membru al UUR orice cetățean român de naționalitate ucraineană, care recunoaște Programul și Statutul UUR. Pot fi și membri simpatizanți români sau din rândul altor minorități naționale din România.

Primirea ca membru în UUR se face de către organizația locală la cererea scrisă a solicitantului care a împlinit vârsta de 18 ani, având domiciliul în acea localitate. Confirmarea membrilor organizației locale a UUR se face de către organul ierarhic superior al UUR, al cărui președinte înmânează „Carnetul de membru“.

Art. 7. Membrii UUR au următoarele drepturi:

a) să participe la întreaga activitate a Uniunii Ucrainenilor din România;

b) să aleagă și să fie aleși în toate organele UUR;

c) să adreseze petiții organelor UUR în toate problemele legate de apărarea drepturilor și intereselor legale;

d) să beneficieze de recompense morale și materiale pentru activitatea depusă în interesul Uniunii;

e) să primească „Carnet de membru“ (model unic), eliberat de președintele UUR sau al filialei județene.

Art. 8. Membrii UUR au următoarele îndatoriri:

a) să respecte prevederile Programului și Statutului UUR;

b) să îndeplinească hotărârile organelor de conducere ale UUR de la toate nivelurile;

c) să participe în mod activ la toate acțiunile organizate de UUR, să se implice în acțiuni de apărare a intereselor Uniunii, ale comunității ucrainene din România și ale persoanelor aparținând minorității ucrainene din România;

d) să nu participe la acțiuni sau manifestări contrare intereselor UUR și să nu aibă atitudine ori luări de poziții care să contravină deciziilor organelor de conducere;

e) să-și achite cotizația la termen și în cantumurile stabilite;

f) să nu fie membru al unei organizații similare cu UUR.

Art. 9. Încetează de a mai fi membru al UUR persoana care:

a) se retrage din Uniunea Ucrainenilor din România;

b) încalcă grav prevederile Statutului UUR, aducând atingere intereselor și unității UUR;

c) nu îndeplinește hotărârile organelor de conducere (birou, comitet, prezidiu, consiliu și congres);

d) refuză în mod sistematic să-și achite cotizația;

e) aderă la organizații sau grupări care propagă rasismul, șovinismul, xenofobia, ce contravin spiritului și moralei comunității ucrainene din România;

f) în caz de deces.

Art. 10. Măsura excluderii din UUR se ia de către organizația sau organul ierarhic superior din care face parte persoana în cauză, iar în cazuri mai grave de încălcare a Statutului, direct de către Consiliul UUR. Revocarea din funcție a membrilor organelor de conducere a UUR (birou, comitet, prezidiu, consiliu) se face de către organul ierarhic superior al UUR, iar excluderea lor de către organizația locală din care fac parte.

CAPITOLUL III

Structura organizatorică a Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 11. Uniunea Ucrainenilor din România își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul României.

Art. 12. La sate și orașe unde trăiesc ucraineni se înființează organizații locale, iar la nivelul județelor – filiale județene.

Art. 13. Organizația locală este cea mai mică unitate componentă a UUR dintr-o localitate și poate fi înființată din cel puțin 7 membri. Activitatea ei este condusă de un Birou, format din minimum 3 persoane care se alege o dată la 4 ani. Biroul organizației locale a UUR are obligația de a prezenta anual, în fața membrilor săi și a conducerii ierarhic superioare, raportul asupra activității desfășurate. El se întrunește în ședințe de câte ori este nevoie.

Art. 14. Organizațiile locale și filialele județene poartă denumirea unității administrativ-teritoriale respective. UUR are următoarele filiale județene: Arad, Botoșani, Caraș-Severin, Cluj, Galați, Iași, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș și Tulcea. Organizația municipală București a UUR este asimilată cu o filială județeană.

Art. 15. Filialele județene ale UUR sunt conduse de un Comitet alcătuit din 5-11 membri, și anume din președinte, prim-vicepreședinte, vicepreședinte, secretar, trezorer și membri. De regulă, în Comitetul filialei UUR se aleg membrii cu o activitate mai îndelungată, desfășurată în cadrul organizației, și cu experiență. Pentru funcția de președinte al Comitetului este necesară o activitate în UUR de cel puțin 3 ani. Comitetul filialei județene se alege din patru în patru ani de către conferința județeană a filialei UUR. La lucrările conferințelor județene participă delegații ai organizațiilor locale în proporția stabilită de către Consiliul UUR. Comitetul se întrunește în ședințe de câte ori este nevoie, iar trimestrial prezintă dări de seamă privind activitatea desfășurată. Filialele dispun de autonomie, subcont bancar și ștampilă proprie, dar nu au personalitate juridică. Atât alegerile locale, cât și cele de filiale sunt supravegheate și conduse de reprezentanți ai organului ierarhic superior care vor aviza și procesul-verbal de ședință.

Art. 16. Pentru încălcarea prevederilor statutului sau pentru inactivitate, Comitetul filialei, cu majoritate simplă de voturi, poate revoca din funcție pe oricare dintre președinții organizațiilor locale sau pe oricare dintre membrii Comitetului filialei, informând Prezidiul Executiv al UUR, și propune alegerea altei persoane.

Art. 17. Pentru inactivitatea unei organizații locale a UUR, la propunerea Comitetului filialei, Consiliul (Rada) poate demite conducerea organizației și dizolva organizația, organizând noi alegeri sub conducerea președintelui Comitetului filialei sau a unui împuternicit al acestuia. Atât

adunările generale de alegeri locale, cât și conferințele filialelor sunt conduse de un prezidiu și secretariat care semnează și procesele-verbale.

Art. 18. În cadrul fiecărei filiale UUR funcționează o organizație de tineret și o organizație de femei. Ele sunt conduse de un comitet ales, confirmat de Prezidiul Executiv al UUR.

CAPITOLUL IV

Organele de conducere administrativă și de control ale Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 19. Organele de conducere administrativă și de control ale UUR sunt:

- Congresul;
- Consiliul (Rada);
- Prezidiul Executiv;
- Comisia de Cenzori;
- Comisia de Etică și Litigii.

Organul suprem de conducere al UUR este Congresul.

Congresul se convoacă o dată la patru ani. Atunci când împrejurările o cer, poate fi convocat și Congresul extraordinar.

Congresul se convoacă de către Consiliul UUR cu cel puțin 60 de zile înainte de data desfășurării lui.

Delegații la Congres se aleg în cadrul conferințelor filialelor județene potrivit normelor de reprezentare stabilite de către Consiliul UUR.

Comitetele filialelor UUR propun invitații la Congres. Delegații și invitații la Congres sunt confirmați de către Consiliul UUR. Invitații la Congres nu au drept de vot.

Hotărârile referitoare la problemele fundamentale privind activitatea UUR, precum și modificările la Statutul Uniunii se adoptă de către Congres cu votul a cel puțin două treimi din numărul delegaților prezenți. Forma de vot este stabilită de delegați.

Congresul are următoarele competențe:

a) dezbate și evaluează activitatea UUR pe perioada dintre Congrese;

b) stabilește obiectivele de bază ale activității UUR pentru perioada dintre două Congrese;

c) adoptă Statutul UUR și eventualele modificări ale acestuia;

d) alege președintele UUR, prim-vicepreședintele, secretarul general și ceilalți membri ai Consiliului pentru o perioadă de 4 ani;

e) alege pentru 4 ani Comisia de Cenzori alcătuită din 3 membri și Comisia de Etică și Litigii formată tot din 3 membri;

f) candidații pentru funcții de conducere a UUR sunt obligați să prezinte un CV, care să pună accentul și pe activitatea desfășurată în interesul comunității ucrainene, cu cel puțin 30 de zile înainte de Congres; ei trebuie să dea o declarație scrisă pe propria răspundere că nu au făcut poliție politică.

Art. 20. Consiliul (Rada) coordonează și conduce întreaga activitate a UUR în perioada dintre Congrese. Consiliul se compune din președinte al UUR, prim-vicepreședinte, 4 vicepreședinți, secretar general, secretar, trezorer și președinți ai filialelor județene.

Consiliul are următoarele atribuții:

a) stabilește măsurile de aplicare în practică a Programului Uniunii și a hotărârilor Congresului; elaborează orientări strategice în vederea atingerii principalelor scopuri ale UUR;

b) la propunerea președintelui UUR, Consiliul alege, în prima sa ședință, vicepreședinții, secretarul și trezorerul UUR;

c) apără drepturile constituționale și interesele populației ucrainene în fața organelor puterii de stat;

d) analizează și soluționează problemele curente ale UUR între Congrese;

e) convoacă Congresul UUR, hotărăște de comun acord cu conducerea filialelor județene normele de reprezentare a delegaților și invitațiilor;

f) supraveghează activitatea financiară a UUR;

g) prin președinte, prim-vicepreședinte, vicepreședinți și prin secretarul general, Consiliul stabilește relații cu ucrainenii din patria lor istorică – Ucraina și din alte țări, cu instituțiile lor culturale, educaționale și confesionale, cu editurile, publicațiile și organizațiile neguvernamentale;

h) aprobă participarea UUR în campaniile electorale și propune candidații proprii la alegeri locale; alege prin vot secret candidații pentru alegeri parlamentare și stabilește ordinea lor pe lista electorală;

i) decide asupra oportunității încheierii unor alianțe și acorduri cu partide politice și alte organizații, ale căror programe nu contravin Statutului UUR;

j) prin intermediul președintelui UUR, prim-vicepreședintelui, președinților de filiale și secretarului general, Consiliul este reprezentantul UUR în relațiile cu organele puterii de stat de pe tot teritoriul României;

k) aprobă bugetul UUR și modul de executare a acestuia;

l) își ține ședințele, de regulă, o dată la trei luni sau ori de câte ori este nevoie.

Consiliul nu poate anula niciuna dintre hotărârile Congresului.

Art. 21. În perioada dintre ședințele Consiliului, organul conducător al UUR este Prezidiul Executiv, care se compune din președinte, prim-vicepreședinte, 4 vicepreședinți, secretar general al UUR.

Prezidiul Executiv este organul permanent care asigură soluționarea problemelor curente ale UUR, aprobă componența delegațiilor, care participă pe cheltuiala UUR la acțiunile organizate de comunitățile ucrainene din alte state; în cadrul legislației în vigoare angajează personalul necesar UUR și exercită controlul asupra activității acestuia; propune reprezentanți în Consiliul pentru Minoritățile Naționale; coordonează și dirijează activitatea comisiilor de specialitate; organizează și întreține relații cu organizațiile guvernamentale și neguvernamentale din România și din străinătate.

Prezidiul Executiv își desfășoară ședințele atunci când apare necesitatea lor și stabilește cele mai adecvate mijloace de îndeplinire a sarcinilor curente ale UUR.

Art. 22. Președintele UUR este ales de Congres cu majoritate simplă de voturi (50%+1):

a) prin vot deschis, dacă este numai un singur candidat;

b) prin vot secret când sunt doi sau mai mulți candidați.

O persoană nu poate fi aleasă în funcția de președinte al UUR mai mult de două mandate.

Nu poate fi aleasă președinte persoana care a suferit o condamnare printr-o hotărâre definitivă.

Poate candida pentru funcția de președinte al UUR persoana care a împlinit vârsta de 27 de ani, are o vechime neîntreruptă de cel puțin 5 ani în rândul membrilor UUR, cunoaște limba ucraineană și se bucură de prestigiu în cadrul comunității ucrainene.

Art. 23. Președintele UUR are următoarele prerogative:

a) din împuternicirea Consiliului și a Prezidiului Executiv coordonează activitatea Uniunii;

b) semnează actele financiare și oficiale;

c) cu acordul Prezidiului Executiv emite decizii care privesc activitatea Uniunii, încadrarea în muncă și eliberarea din muncă a personalului

angajat al Uniunii conform legislației în vigoare;

d) reprezintă Uniunea în raporturile cu diferite organe și organizații din țară și din străinătate;

e) cu acordul Prezidiului Executiv încheie convenții și acorduri de colaborare în numele Uniunii;

f) convoacă în ședințe Consiliul și Prezidiul Executiv;

g) propune Consiliului revocarea din funcție a membrilor Prezidiului Executiv, a membrilor Consiliului și a președinților filialelor județene pentru încălcarea prevederilor statutare, pentru inactivitate sau pentru nerespectarea hotărârilor organelor de conducere ale UUR și înlocuirea lor conform Statutului;

h) persoana revocată are dreptul de a contesta decizia în fața Comisiei de Etică și Litigii.

Art. 24. Alegerea între Congrese a unui nou președinte al UUR poate avea loc în următoarele situații:

a) în caz de deces;

b) în caz de demisie;

c) în cazul înscrierii într-un partid sau grupare politică care se asimilează cu un partid politic;

d) în cazul condamnării penale definitive;

e) pe baza solicitării fundamentate a cel puțin 2/3 dintre membrii Consiliului UUR.

În situațiile prevăzute la punctele a,b,c,d, prerogativele președintelui UUR sunt preluate de prim-vicepreședintele UUR până la Congresul extraordinar care se va convoca în termen de 3 luni. Congresul extraordinar nu se poate convoca dacă până la expirarea mandatului curent au rămas doar șase luni.

Art. 25. Comisia de Cenzori, aleasă la Congres și formată din președinte și 2 membri, controlează trimestrial modul în care sunt îndeplinite hotărârile Congresului referitoare la execuția bugetului și cum se păstrează bunurile materiale ale UUR. Pe baza constatărilor face propuneri corespunzătoare Consiliului UUR.

Art. 26. Comisia de Etică și Litigii, aleasă de Congres și compusă din președinte și 2 membri, soluționează plângerile împotriva măsurilor de revocare, excludere sau demitere a membrilor UUR, urmărește dacă se respectă prevederile Statutului UUR, supune atenției Consiliului UUR abaterile de la normele de etică și morală ale membrilor Uniunii și propune modalitățile de soluționare a conflictelor.

Împotriva hotărârilor Comisiei de Etică și Litigii se poate formula plângere în fața Congresului.

CAPITOLUL V

Comisiile Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 27. În cadrul Uniunii Ucrainenilor din România, vor funcționa următoarele comisii pe specialități:

a) Comisia pentru educație și știință;

b) Comisia de cultură și patrimoniu cultural ucrainean cu subcomisiile: pe probleme de presă și editare de cărți și pe probleme de mass-media și activități cultural-artistice;

c) Comisia de afaceri europene, relații internaționale, relații cu Ucraina și cu diaspora ucraineană;

d) Comisia pentru probleme de tineret și sport;

e) Comisia pentru probleme sociale și de familie;

Consiliul UUR poate decide, la nevoie, înființarea și a altor comisii.

Fiecare comisie este condusă de către un președinte, ales de Consiliul Uniunii prin vot deschis.

Periodic, comisiile prezintă un raport asupra activității lor în fața Prezidiului Executiv și Consiliului UUR.

CAPITOLUL VI

Organizațiile componente ale Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 28. În cadrul UUR își desfășoară activitatea Uniunea Femeilor Ucrainene din România (UFUR), Uniunea Tineretului Ucrainean din România (UTUR) etc. Aceste organizații funcționează în baza propriilor regulamente ale căror prevederi nu contravin Statutului UUR.

Art. 29. În cadrul UUR se pot înființa și alte asociații, fundații, cluburi, ale căror regulamente nu contravin Statutului Uniunii. Acestea sunt conduse de comitete sau consilii, confirmate de Consiliul UUR.

CAPITOLUL VII

Mijloacele financiare ale Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 30. Pentru asigurarea bazei materiale a activităților sale, Uniunea Ucrainenilor din România își creează fonduri proprii, astfel:

a) din subvenții de stat acordate conform legislației în vigoare (resurse obținute de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale);

b) din donații, sponsorizări și prin alte mijloace legale;

c) din cotizațiile membrilor UUR, din care 40% intră în bugetul central al UUR, iar restul rămâne la dispoziția organizațiilor locale.

Art. 31. Veniturile UUR se folosesc pentru finanțarea acțiunilor menite să asigure realizarea scopurilor de bază ale organizației:

a) din subvențiile de stat: pentru editarea lucrărilor literare și științifice, a ziarelor și revistelor, pentru retribuirea personalului angajat, acțiuni culturale și sportive, premii, dotări, investiții și pentru finanțarea participării la acțiuni interne și internaționale;

b) din alte surse de venituri: pentru diverse acțiuni de binefacere și pentru achitarea cotizațiilor anuale de membru al organizațiilor din care face parte Uniunea Ucrainenilor din România.

Art. 32. Activitatea financiar-administrativă se desfășoară sub supravegherea Consiliului UUR și a Comisiei de Cenzori.

CAPITOLUL VIII

Statutul juridic al Uniunii Ucrainenilor din România

Art. 33. UUR are statut de persoană juridică, cu bilanț și cont bancar propriu, ștampilă cu text în limbile ucraineană și română, antet de două tipuri (tipărit și electronic) cu text unic în limbile ucraineană, română și engleză.

Uniunea Ucrainenilor din România este înregistrată la Judecătoria Sectorului I, București, în baza sentinței nr. 262 din 14 februarie 1990 și a Legii 246/2005 și înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor la poziția 133/06.12.2005.

CAPITOLUL IX

Prevederi finale

Art. 34. Încetarea activității UUR sau reorganizarea ei se hotărăsc de către Congres.

Art. 35. Schimbările de orice natură în articolele prezentului Statut, introducerea noilor articole sau renunțarea la altele intră în competența Congresului UUR.

Comisia de elaborare a Proiectului